

ÅRSBERETNING 2018-2019

RØRENTREPRENØRENE
NORGE

FORORD

Hva kommer historien til å fortelle om 2018?
Den kommer nok til å fortelle om en varmere klode på mange områder.

Temperaturen har vært høy på den internasjonale arena. For første gang siden mellomkrigstiden er det mindre samarbeid og mer proteksjonisme. 2018 har vært året der en amerikansk president har yppet til strid mot Kina, innført høyere tollsatser, kjempet for å få bygget mur mot sør og har fått et stadig mer anstrengt forhold til Europa. I Europa har britene forberedt Brexit, mens franskmennene iførte seg gule vester i protest mot svak økonomisk utvikling. For ytre høyre, populismen og internasjonale hackere har det vært et godt år, - med mye politisk uro.

Forklaringene på den globale uroen kan være mange. En kan være at slett ikke alle har tjent på globalisering og den økte handelen, men noen få har tjent veldig mye. Så forklaringen på uroen kan ligge i økte inntektsforskjeller. I tillegg har teknologien gjort verden mindre, mer sårbar og lettere manipulerbar.

For Rørentreprenørene Norge førte uroen til at fondsplasseringer falt i verdi og utbytte ble for første gang negativt. Svingningene på Børsen fikk altså i 2018 utslag på bunnlinjen på årets regnskap.

Bokstavelig talt har verden blitt varmere. FNs klimapanel slo i en rapport i oktober i fjor fast at utslippene av klimagasser må reduseres med 45 % innen 2030. Dette for å hindre at jorden varmes opp mer enn 1,5 grader. Det innebærer store omlegginger på de fleste sektorene

i årene som kommer. Også vårt område må i enda større grad bidra til mindre utslipp, mer resirkulering og energieffektive løsninger.

2018 var også året for stemmestyrte duppedinger, "smart-home", droner og andre smarte ting med integrerte løsninger som kan overvåke, varsle og bestille tjenester eller varer. Også på dette området er alle sektorer berørt – og tempoet på digitaliseringen er høyt. Rørentreprenørene Norge har møtt utviklingen med å modernisere digitale verktøy som RørWeb, iFag og e-læring.

For norsk økonomi har 2018 vært et nokså godt år, med litt lavere arbeidsledighet, lav inflasjon og vekst i fastlandsøkonomien. I september ble styringsrenten for første gang på tre år hevet med 0,25 prosent. Det er et tegn på oppgangstider. Sentralbanken varsler at det kan komme flere justeringer. Norges Bank venter at Boliglånsrenten, som i dag er på 2,7 % vil øke gradvis til 3,7 % i 2021. Selv om høyere rente vil øke låneutgiftene, viser beregninger fra sentralbanken at husholdningene får mer å rutte med.

Boligprisene var også i 2018 høye, først og fremst i Oslo. I Trondheim og Bergen har veksten vært moderat, mens Stavanger har hatt en negativ boligprisutvikling de siste fem årene, ifølge Eiendom Norge. Oslo kommune sliter med å få områder ferdigregulert til nye boliger fort nok til å kunne møte etterspørselen.

I følge SSBs befolkningsframskriving for 2018 blir befolkningsveksten i Norge lavere de neste årene, enn den har vært de siste tiårene. Det er likevel lagt til grunn en

positiv befolkningsvekst. I 2040 kan vi regne med å ha blitt 6 millioner innbyggere i Norge, mot dagens 5,3 millioner. Flere mennesker innebærer behov for flere boliger.

Et annet trekk som forsterkes i årene som kommer er at de eldre blir flere – og de blir eldre. Andelen eldre, over 70 år er ventet å øke fra 12 prosent i dag til 21 prosent i 2060, slik at hver femte innbygger er over 70 år – mange av dem vil være nærmere 80 år eller mer. Det er også trekk som påvirker boligmarkedet.

Byggenæringens Landsforening (BNL) som Rørentreprenørene Norge er en del av, utarbeider hvert år et fremtidsbarometer. Det viser at vår bransje ser lyst på fremtiden. Aktørene i byggenæringen tror det blir flere oppgaver og at de vil trenge flere ansatte. Rørleggerne er i undersøkelsen mer optimistisk på egne enn på landets vegne. De antar at 2019 blir et bedre år enn 2018.

Den store utfordringen for byggenæringen er mangel på kvalifisert arbeidskraft. Mange av våre bedrifter etterlyser rørleggere og lærlinger, og det er i en tid der ungdomskullene går ned. I 2018 har Rørentreprenørene Norge lagt ned store ressurser i å modernisere rekrutteringsportalen Bli Rørlegger.

I 2018 har flere rørentreprenører gått sammen i kjeder og bygget sterkere allianser, i takt med at konkurransen om kunder og oppdrag øker med netthandel og nye aktører. Den samme utviklingen har andre bransjer hatt. For Rørentreprenørene Norge har det vært viktig å identifisere allianse- og samarbeidspartnere for sikre at rørfaget fremover står sterkt.

Rørentreprenørene Norge jobber for at rørbransjen skal ha rammevilkår som gjør at den kan konkurrere om oppdrag og kunder, og være med å bygge sunne, gode bygg i fremtiden.

For løpende oppdatering om foreningens arbeid anbefaler vi våre medlemmer å besøke Rornorge.no jevnlig, følge oss på Facebook og lese tilsendte nyhetsbrev.

Marianne W. Røiseland
Adm.dir Rørentreprenørene Norge

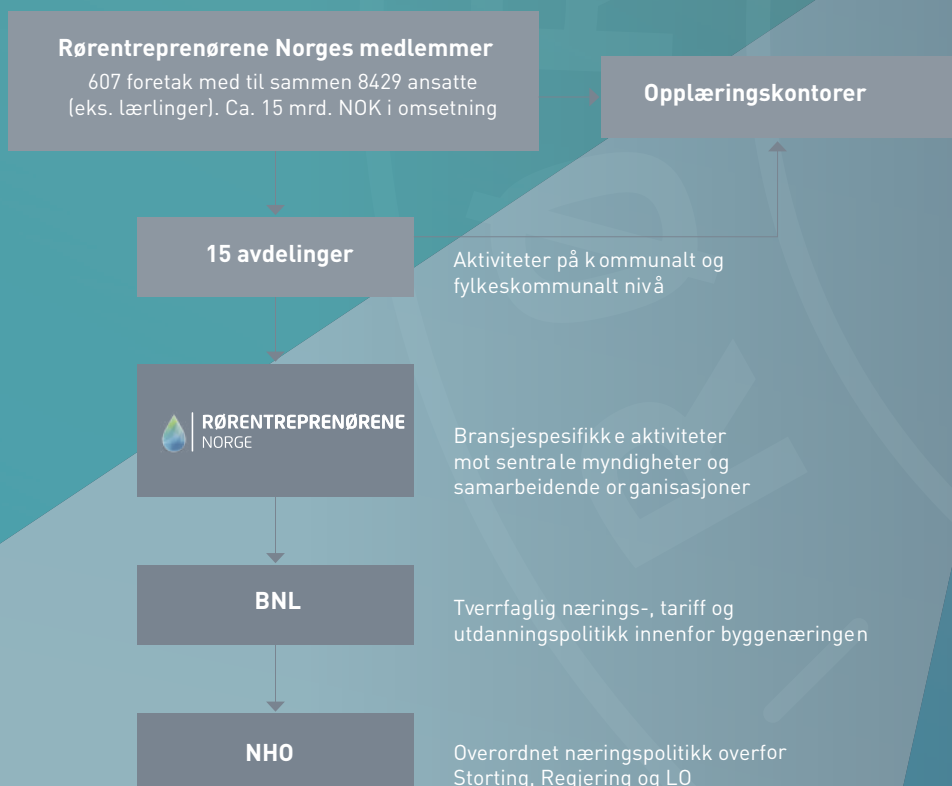

Se video – Høydepunkter fra året som har gått.

RØRENTREPRENØRENE NORGES FORMÅL

Rørentreprenørene Norge er en landsdekkende bransjeorganisasjon for rørleggerbedrifter. Organisasjonen ble etablert i 1913 og er tilsluttet Byggenæringens Landsforening (BNL) og Næringslivets Hovedorganisasjon (NHO). Foreningens mål er å stimulere til, og skape forutsetninger for lønnsom og samfunnsnyttig næringsvirksomhet, forankret i høy etisk standard og god faglig kompetanse.

Rørentreprenørene Norges organisasjon

STYREINFORMASJON

TORKILD KORSNES STYRELEDER

Valgdistrikt 2 Trøndelag
Styreleder fra 2017
Daglig leder i K. Lund AS, Trondheim

CARSTEN SKOTTNER ENGH NESTLEDER

Styremedlem fra 2015, nestleder fra 2017
Valgdistrikt 6 Telemark, Vestfold og Buskerud
Daglig leder i Porsgrunn Rørleggerforretning AS, Porsgrunn

KJELL ALEXANDERSEN STYREMEDLEM

Styremedlem fra 2017
Valgdistrikt 1 Finnmark, Troms og Nordland
Faglig leder i T. Seyffarth Eftf. AS, Kirkenes

PAAL REINHOLDT JØRS STYREMEDLEM

Styremedlem fra 2015
Valgdistrikt 3 Hordaland, Sogn og Fjordane
Daglig leder i Oswald Jørs AS, Laksevåg

BJARTE BJELKARØY STYREMEDLEM

Styremedlem fra 2017
Valgdistrikt 4 Rogaland
Daglig leder i Voldentollefsen AS, Egersund

BREDE PEDERSEN STYREMEDLEM

Styremedlem fra 2013
Valgdistrikt 5 Aust- og Vest-Agder
Prosjektansvarlig i Finn og Albert Egeland AS, Mandal

LARS ERIK MYRVANG STYREMEDLEM

Styremedlem fra 2015
Valgdistrikt 7 Hedmark og Oppland
Daglig leder i GK Rør AS, Hamar

MARTIN RYNNING STYREMEDLEM

Styremedlem fra 2013
Valgdistrikt 8 I Oslo og kommunene Asker, Bærum, Nesodden og Oppegård
Daglig leder i Harry Martinsen AS, Oslo

GEIR FLAN THOLLEFSEN STYREMEDLEM

Styremedlem fra 2005
Valgdistrikt 8 II Oslo
Daglig leder i C.M. Mathiesen & Co. AS, Oslo

FRODE ØYSTEIN HARALDSEN STYREMEDLEM

Styremedlem fra 2017
Nestleder fra 2015
Styremedlem fra 2013
Valgdistrikt 9 Akershus og Østfold med unntak av kommunene Asker, Bærum, Nesodden og Oppegård
Daglig leder i Lørenskog Rørleggerbedrift AS, Lørenskog

JOHAN DOLMEN STYREMEDLEM

Styremedlem fra 2015
Valgdistrikt 10 Møre og Romsdal
Daglig leder i Dolmen & Sønner AS, Ålesund

PERSONLIGE VARAMENN

Distrikt 1: Per Harald Olsen
Distrikt 2: Jonny Bech
Distrikt 3: Henning Vatle
Distrikt 4: Helge Stenseth
Distrikt 5: Tor Inge Larsen
Distrikt 6: Marius Sanner
Distrikt 7: Roar Lillehovde
Distrikt 8 I: Knut Jensen
Distrikt 8 II: Odd Pedersen
Distrikt 9: Rune Svendsgård
Distrikt 10: Ole Harald Vadseth

➔ ADMINISTRASJONEN

MARIANNE W. RØISELAND
ADMINISTRERENDE DIREKTØR
Ansatt 1.10.2018

TOR BACKE
ADM.DIR / KONSULENT
Ansatt 1.1.1978. Sluttdato 31.02.2019

ODDGEIR TOBIASSEN
DIREKTØR KOMPETANSE OG UTVIKLING
Ansatt 1.4.1997

TIRILL ILEBEKK HANSEN
KOMMUNIKASJONSSJEF
Ansatt 6.9.2007. Sluttdato 31.01.2019

MARTIN ANDERSEN
FAGSJEF KVALITETSSIKRING
Ansatt 1.1.2017

ELI HERMINE HEYERDAHL EIDE
FAGSJEF ENERGI OG MILJØ
Ansatt 1.4.2015

ARE SKAAR NIELSEN
FAGSJEF SANITÆRTEKNIKK
Ansatt 1.5.2010

ANNE LISE IHLE
ADMINISTRASJONSSEKRETÆR
Ansatt 1.4.2002

RANDI HELEN NODELAND
KOMMUNIKASJONSRAÐGIVER
Ansatt 3.2.2014

ANNIE IRENE TUKUN HOUMØLLER
ORGANISASJONSKONSULENT
Ansatt 1.4.1999

INGEBJØRG MARTINSEN
KURS- OG KOMPETANSE KONSULENT
Ansatt 1.4.2002

AVDELINGER

FINNMARK

Daglig leder: Ruben Åsheim

TROMS OG NORDLAND

Daglig leder: Per Kristian Hansen

TRØNDELAG

Daglig leder: Ove Hanstad

MØRE OG ROMSDAL

Daglig leder: Lars R. Tomren

VEST

Daglig leder: Morten Husa

ROGALAND

Daglig leder: Kjell Sivertsen

AGDER

Daglig leder: Rune Hanssen

HEDMARK OG OPPLAND

Daglig leder: Åge Bjørnbakken

TELEMARK

Daglig leder: Roar Aasen

VESTFOLD

Daglig leder: Elin Moer Brønne

ØSTFOLD

Daglig leder: Sverre Sandbraaten

BUSKERUD

Daglig leder: Marit Tøn

OSLO OG OMEGN

Daglig leder: Jens Løvås

ROMERIKE

Daglig leder: Einar Mehus.
Fra 01.07.18 Anders Larmerud

➔ RØRENTREPRENØRENE OPPLÆRINGSKONTORER

De 13 opplæringskontorene er etablert i regi av Rørentreprenørene Norges avdelinger, og disse samarbeider tett rundt rekruttering og utdanning. Avdelinger og opplæringskontor er ofte samlokalisert, og noen av dem har også felles styrer og daglig leder.

STYRETS PRIORITERINGER FOR RØRENTREPRENØRENE NORGES ARBEID

- Synlighet
- Faglig autoritet
- Medlemshåndtering
- Rammebetingelser
- Lønn / tariff / arbeidsgiverspørsmål
- Rekruttering

Styre, utvalg og representanter

VALGKOMITÉEN

Per Erik Enersen, Lørenskog (leder)
Stein Ove Bjelland, Haugesund
Jonny Bech, Trondheim

ARBEIDSGRUPPA FOR RØRWEB

Øystein Bjelland, Bjelland VVS AS, Haugesund
Thor Johnsen, Åge Nilsen AS, Tromsø
Stefan Granum, Hurum Rør AS, Sætre
Håvard Tjessem, Sig. Halvorsen AS, Sandnes
Espen Kvarud, Nore VVS AS, Oslo
Oddgeir Tobiassen, Rørentreprenørene Norge, Oslo
Martin Andersen, Rørentreprenørene Norge, Oslo

SMB-UTVALG

Jan Terje Kristiansen, Drammen Rørservice AS, Solbergelva
Espen Welde Stene, Romerike Bad AS, Jessheim
Arild Brekke, Brekke Sanitær AS, Holmestrand
Andreas Bergersen, Bergersen WS AS, Oslo
Øyvind Syversen, Holtefjell VVS AS, Drammen
Christopher Messiah Skogstad, Sandvika
Rørleggerbedrift AS, Sandvika
Jens Løvås, Rørentreprenørene - Oslo & Omegn, Oslo
Eli H. Heyerdahl Eide, Rørentreprenørene Norge, Oslo
Martin Andersen, Rørentreprenørene Norge, Oslo
Tor Backe, Rørentreprenørene Norge, Oslo. Fra 01.10.18:
Marianne Røiseland, Rørentreprenørene Norge, Oslo

ENTREPRENØRUTVALGET

Torkild Korsnes, K. Lund AS, Trondheim (leder)
Dag Halvorsen, Sig. Halvorsen Holding AS, Sandnes
Robert W. Skjervstad, Oras AS, Trondheim. Fra 21.08.18:
Thomas Kristoffersen, Oras AS, Moss
Paul Arne Skjold, Anders O. Grevstad AS, Bergen. Fra 23.05.2018:
Frank Utne, Anders O. Grevstad AS, Bergen
Torstein Pedersen, GK Rør AS, Oslo. Fra 21.08.18
Gaute Gundersen, GK Rør AS, Lillehammer
Odd Pedersen, Assemblin AS, Oslo
Gunnar Harald Qvam, Caverion Norge AS, Oslo

REPRESENTANTER I NORDISK STYRINGSGRUPPE

Tor Backe, Rørentreprenørene Norge, Oslo.
Fra 01.10.18: Marianne Røiseland, Rørentreprenørene Norge, Oslo
Torkild Korsnes, K. Lund AS, Trondheim

STYRINGSGRUPPE FOR IFAG

Carsten Skottner Engh, Porsgrunn Rørleggerforretning AS, Porsgrunn (leder)
Kjell Sivertsen, Rørentreprenørenes Oppl.kontor – Rogaland
Jens Løvås, Rørentreprenørenes Oppl.kontor – Oslo & omegn
Morten Husa, Rørentreprenørenes Oppl.kontor – Hordaland
Ove Hanstad, Rørentreprenørenes Oppl.kontor – Trøndelag
Tor Backe, Rørentreprenørene Norge, Oslo. Fra 01.10.18:
Marianne Røiseland, Rørentreprenørene Norge, Oslo

ARBEIDSGIVERUTVALG

Geir Tholleson, C.M. Mathiesen & Co AS, Oslo (leder)
Odd Pedersen, Assemblin AS, Oslo
Thor Idar Nilssen, Nilsson AS, Bodø

Thomas Jørs, Chr. M. Vestrheim AS, Kokstad
Gunnar Harald Qvam, Caverion Norge AS, Oslo
Jens Haseth, Ole Sivertsen AS, Trondheim

ENERGI- OG MILJØUTVALG

Eli H. Heyerdahl Eide, Rørentreprenørene Norge, Oslo
Inger Halvorsen, Sig. Halvorsen Holding AS, Sandnes
Jens Petter Burud, Caverion Norge AS, Trondheim

REPRESENTANT BNLS STYRE

Dag Halvorsen, Sig. Halvorsen Holding AS, Sandnes. Fra mai/juni 2018
Torkild Korsnes, K.Lund AS, Trondheim.

REPRESENTANTER I BNLS GENERALFORSAMLING

Dag Halvorsen, Sig. Halvorsen Holding AS, Sandnes
Torkild Korsnes, K. Lund AS, Trondheim
Carsten Skottner Engh, Porsgrunn Rørleggerforretning AS, Porsgrunn
Martin Rynning, Harry Martinsen AS, Oslo
Brede Pedersen, Finn og Albert Egeland AS, Mandal
Paal R. Jørs, Oswald Jørs AS, Laksevåg
1.varamann Jonny Bech, Flow Trøndelag VVS AS, Trondheim
2.varamann Geir Tholleson, C. M. Mathiesen & Co. AS, Oslo
3.varamann Frode Haraldsen, Lørenskog Rørleggerbedrift AS, Lørenskog
4.varamann Lars Erik Myrvang, GK Rør AS, Hamar
5.varamann Johan Dolmen, Dolmen & Sønner AS, Ålesund
6.varamann Kjell Alexandersen, T. Seyffarth Eftf. AS, Kirkenes

REPRESENTANTER I BNLS KOMPETANSEUTVALG

Oddgeir Tobiassen, Rørentreprenørene Norge, Oslo
Are Skaar Nielsen, Rørentreprenørene Norge, Oslo

REPRESENTANT I BNLS FORHANDLINGSUTVALG FOR FELLESOVERENSKOMSTEN FOR BYGGFAG

Geir Tholleson, C. M. Mathiesen & Co. AS, Oslo

REPRESENTANTER I GCP EUROPE

Tor Backe, adm.direktør Rørentreprenørene Norge (sekretærgruppe og generalforsamling)
Fra 01.10.18: Marianne Røiseland, adm.direktør Rørentreprenørene Norge
Torkild Korsnes, styreleder Rørentreprenørene Norge (presidentskap og generalforsamling)

STYRET I BOLIGMAPPA

Tor Backe, Rørentreprenørene Norge (styremedlem). Fra 01.10.18: Marianne Røiseland, Rørentreprenørene Norge

BLIMESTER.COM

Tor Backe, Rørentreprenørene Norge (styremedlem).
Fra 01.10.18: Marianne Røiseland, Rørentreprenørene Norge (styremedlem)

HÅNDVERKERKLAGENEMNDA

Martin Rynning, Harry Martinsen AS, Oslo
Tor Backe, Rørentreprenørene Norge

HOVEDTARIFFRÅDET

Jens Haseth, Ole Sivertsen AS, Trondheim
Thomas Jørs, Chr. M. Vestrheim AS, Kokstad

BRANSJESAMARBEID

TEKNISK FAGSKOLE

Rørentreprenørene Norge er sterkt engasjert i fagskoleutdanningen i Norge sammen med VKE – Ventilasjon, Kulde og Energiforeningen og VBL – Ventilasjon og Blikkenslagerbedriftenes Landsforening.

➔ FAGRÅDET FOR VÅTROM - FFV

Fagrådet for våtrom er en tverrfaglig og uavhengig medlemsorganisasjon og har som ideell oppgave å bidra til å redusere våtromsskader. FFV videreutvikler og oppdaterer Byggebransjens våtromsnorm (BVN) i samarbeid med SINTEF Byggforsk og FFVs medlemmer.

MEDLEMMER I FFV

- ➔ [Byggkeramikkforeningen](#)
- ➔ [Entreprenørforeningen Bygg og Anlegg \(EBA\)](#)
- ➔ [Faggruppen for bygg og anlegg](#)
- ➔ [Byggevarerindustrien](#)
- ➔ [Huseiernes Landsforbund \(HL\)](#)
- ➔ [Maling og lakkfabrikkenes forbund](#)
- ➔ [Maler- og byggtapetsermestrenes Landsforbund \(MLF\)](#)
- ➔ [Rørentreprenørene Norge](#)
- ➔ [RIF organisasjonen for rådgivere](#)
- ➔ [Norges TakseringsForbund \(NTF\)](#)
- ➔ [VVP VA- og VVS produsentene](#)

FFVS STYRE

Birger Olsen, Boliginstituttet AS, styreleder, representerer Norges Takseringsforbund.
Tore Carlsson, Ardex AS, representerer Byggkeramikkforeningen.
Grete Kjeldsen, Norconsult AS, representerer Rådgivende Ingeniørers Forening (RIF).
Thomas Norland, representerer BNL.
Bjarne Haugland, representerer VA og VVS Produsentene (WP).
Are S. Nielsen, Rørentreprenørene Norge, representerer BNL. (Vara: Ben Arild Schreier, Nore VVS)

FFVS OPPLÆRINGSUTVALG

Oddgeir Tobiassen, Rørentreprenørene Norge

FFVS TEKNISKE UTVALG

Are Skaar Nielsen, Rørentreprenørene Norge

NORSK BRANNVERNFORENING

Eli Heyerdahl Eide, Rørentreprenørene Norge (styremedlem på vegne av BNL)

EO ORDNINGEN (EFFEKTIV OPPVARMING)

Eli Heyerdahl Eide, Rørentreprenørene Norge (styremedlem)

➔ [BLIMESTER.COM](#)

Rørentreprenørene Norge er en av 8 bransjeforeninger som står bak mesterskolen - Blimester.com. Daglig leder er Jørgen Ofstad.

TILSLUTTEDE ORGANISASJONER

➔ NÆRINGSLIVETS HOVEDORGANISASJON (NHO)

NHO er den største interesseorganisasjonen for norsk næringsliv. NHO har 17 landsforeninger.

➔ BYGGENÆRINGENS LANDSFORENING

BNL er den nest største landsforeningen i NHO og har i dag 4129 medlemsforetak med til sammen 74187 årsverk.

➔ GCP EUROPE

En europeisk paraplyorganisasjon for 18 europeiske foreninger innenfor VVS.

➔ INGEBORGNETTVERKET

Rørbransjens kvinnenettverk er oppkalt etter Norges første kvinnelige rørleggermester Ingeborg Markussen og ble formelt stiftet i 2016. Rørentreprenørene Norge er strategisk partner med nettverket som har i overkant av 600 medlemmer.

I januar inviterte BNL til egen konferanse om [kjønnsbalanse i byggenæringen.](#)

INGEBORGNETTVERKETS STYRE

Line Ekroll Dyb – NRA
Marit Tøn – Rørentreprenørene Buskerud
Iselin Abell Nilsen – AF Energi AS
Marie Christine Sanner – Varme og Bad AS
Marie Linn Havsgård – C. Vestrheim AS
Eli Heyerdahl Eide – Rørentreprenørene Norge

MEDLEMMER, LØNNS, OG ARBEIDSFORHOLD

RØRENTREPRENØRENE NORGES MEDLEMMER

607
foretak

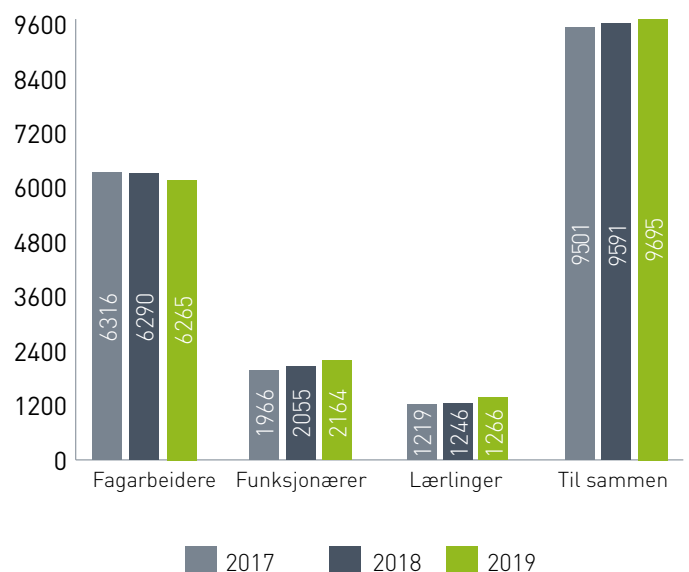
8429
ansatte (ekskl. lærlinger)

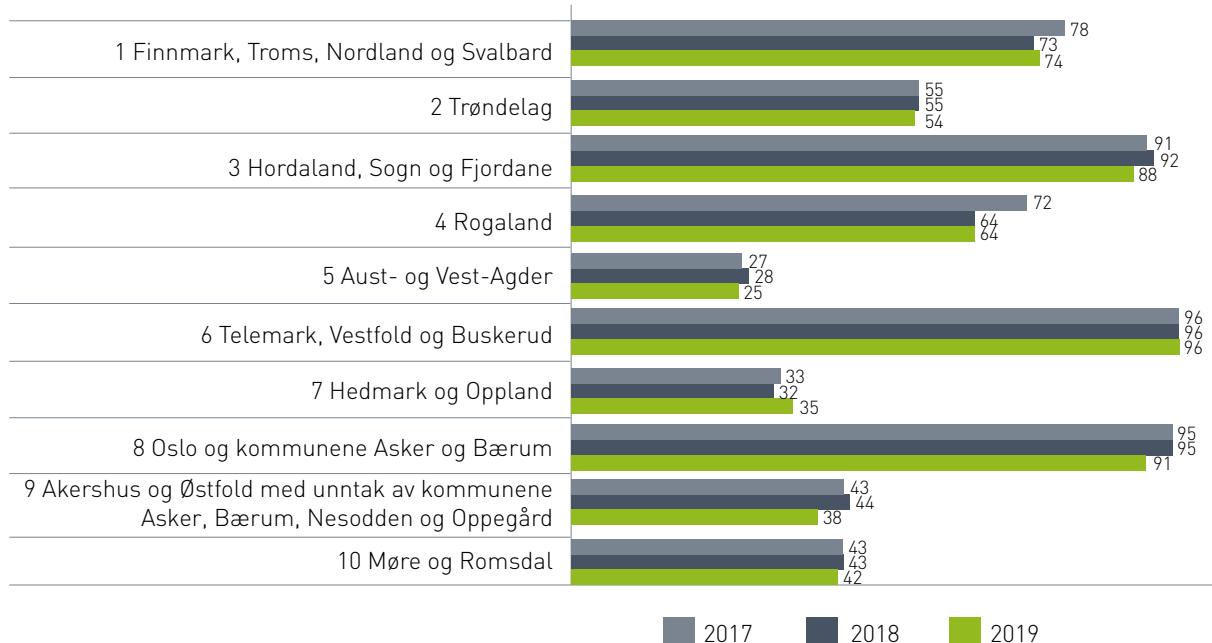
ca. **15**
mrd. NOK i omsetning

ANTALL ANSATTE

MEDLEMMER FORDELT PÅ VALGDISTRIKT

ANTALL ANSATTE PER FORETAK

Antall ansatte	2017	2018	2019
Inntil 5	216	199	188
6 - 10	172	173	165
11 – 20	144	128	142
21 – 40	72	93	82
41 – 60	14	13	12
61 – 80	4	5	3
Over 80	11	11	15
Til sammen	633	622	607

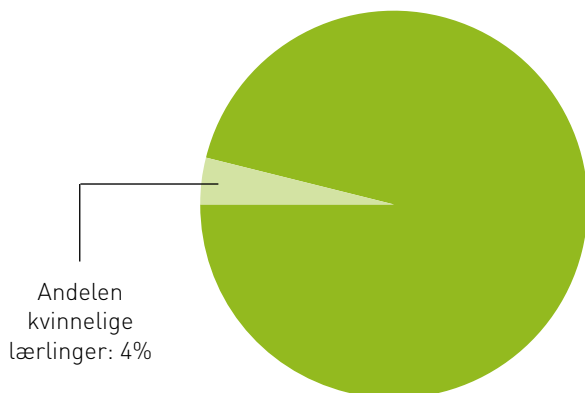
LØNNS- OG ARBEIDSFORHOLD

Tariffoppgjøret 2018 var et hovedoppgjør som ga et generelt tillegg på kr 1,00 gjeldende fra 1. april 2018 etter at LOs uravstemning den 27. april 2018 viste at 77 prosent av medlemmene hadde stemt for den inngåtte avtalen. NHO-bedriftene hadde tidligere gitt sin tilslutning. Det nye prosenttillegget i akkordtariffen for rørleggerfaget ble 12,48 % gjeldende fra 1.august 2018.

➔ Tariffoppgjøret 2018

– Overenskomstens satser

➔ Lønnsutvikling 2018

KJØNNSBALANSE I RØRBRANSJEN

I 2018 søkte 638 elever seg til VG2 KEM. I 2019 har dette økt til 763 søkere.

Andelen kvinnelige rørleggere er ligger på 1,4 % pr 4 kvartal 2018. 282 kvinnelige faglærte rørleggere er i arbeid i Norge, 26 flere enn i 2017.

Andelen kvinnelige lærlinger er 4%. Utviklingen er positiv, fra 61 lærlinger ved utgangen av 2017, til 71 ved utgangen av 2018.

KONFERANSER

- Avdelingslederkonferanse 11. – 12.april 2018 på Victoria Hotel, Oslo
- ➔ Rørentreprenørene Norges Generalforsamling, 30. – 31.mai 2018 på X-Meeting Point/Moxy Hotel, Hellerudsletta
- ➔ Instruktørsamling 5.- 6 september 2018
- ➔ Faglærer- og utdanningskonferansen 13.-15 september 2018, Kielfergen
- ➔ SMB-dagen 26. september 2018
- ➔ Yrkes-NM 23. – 25.oktober på X-Meeting Point/Moxy, Hellerudsletta
- ➔ Rørentreprenørene Norges entreprenørkonferanse 31.10 – 1.11.2018, Holmen Fjordhotel, Asker
- ➔ Fremtidens rørlegger 7. november 2018, Vika Kino, Oslo
- Avdelings- og opplæringskonferanse 8.november 2018, Vika Kino, Oslo
- ➔ Norsk Vannskadedag 7. februar 2019, Vika Kino, Oslo

MARKEDSFØRHOOLD OG NORSK ØKONOMI

Det utarbeides to halvårlige bygg- og anleggsprognoser i regi av BNL og Prognosesenteret som også Rørentreprenørene Norge og medlemsforetakene har tilgang til.

NORSK ØKONOMI

Prosentvis endring	2017	2018
Bruttonasjonalprodukt (BNP)	1,9	1,7
BNP Fastlands Norge	1,9	2,4
Privat konsum	2,4	1,9
Offentlig etterspørsel	1,9	2,9
Arbeidsledighet (AKU)	4,2	3,9
Styrringsrenten (nivå)	0,5	0,6
Årslønn	2,4	2,7
Inflasjon - (KPI- JAE)	1,4	1,5

(Kilde: Norges Bank)

BYGGEVIRKSOMHET I PERIODEN

	BYGG SATT I GANG			BYGG FULLFØRT		
År	2016	2017	2018	2016	2017	2018
Boliger i alt – antall	36 200	35 273	31 512	29 286	31 557	32 828
Bruksareal i boliger – 1000 m ²	4 554	4 567,8	4 022,8	3 758	4 083	4 153,9
Bruksareal i andre bygg – 1000 m ²	5 815	5 698,1	5 589,1	5 200	4 963	4 637

(Kilde: Statistisk sentralbyrå)

OMSETNING I GROSSISTLEDDET

År	Nominell total omsetningsøkning	Rørleggerbedriftenes andel av omsetningen (Ekskl. offshore)	Nominell omsetning av Varmeprodukter
2016	9,612 mrd (6,4 %)	5,86 mrd (60,9%)	550 millioner (4,4 %)
2017	9,975 mrd (3,8%)	6,14 mrd (61,6 %)	566 millioner (2,9%)
2018	10,320 mrd (3,5 %)	6,26 mrd (60,6 %)	612 (8,1 %)

➔ MEDLEMSFORDELER

Som medlem av Rørentreprenørene Norge får du tilgang til en rekke medlemsfordeler. Ta tjenestene i bruk og sørg for å få mest mulig igjen for medlemskapet. Det skal lønne seg å være medlem i Rørentreprenørene Norge!

MØTEPlass

Som medlem har du tilgang til et bransjefellesskap på tvers av markedsorientering og geografi.

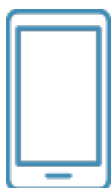
➔ **NÆRINGSPOLITIKK**

Rørentreprenørene Norge arbeider for å styrke og bedre bransjens rammebetingelser.

➔ **MEDLEMSSERVICE**

Medlemmer kan kontakte Rørentreprenørene Norge for hjelp med arbeidsgiverspørsmål, tvistesaker, kontraktforståelse og tekniske spørsmål.

➔ **FIRMAVERKTØY**

Våre firmaverktøy er utviklet for å forenkle bedriftenes arbeidshverdag, og gjør det enkelt å oppfylle krav til dokumentasjon, rapportering og kvalitetssikring (RørWeb og RørApp)

➔ **ADVOKATHJELP**

Medlemmer har kostnadsfri tilgang til juridisk bistand fra administrasjonen. Bedrifter med inntil 50 ansatte tilbys meget gunstig advokatforsikring.

KOLLEKTIV TJENESTEPENSJON

Vi har avtale om kollektiv tjenestepensjon til gunstige betingelser uavhengig av pensjonsordning.

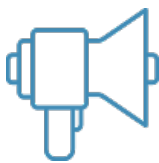
PROFILERING

Medlemmer oppfordres til aktiv profilering av sitt medlemskap. Rørentreprenørene Norges emblem symboliserer seriøsitet, kompetanse og kvalitet. Logg inn i medlemsportalen for fri tilgang til profilmal og relevante filer.

KURS- OG LÆREMATERIELL

Vi utvikler kurs- og læremateriell som gir medlemmer lett og rimelig tilgang til oppdatering og videreutvikling. Organisasjonen utvikler også felles kompetanseplattform for lærlinger: e-læring og iFag.

INFORMASJON

Rornorge.no oppdateres jevnlig med siste nytt fra bransjen og organisasjonene. Medlemmer har adgang til lukket medlemsportal, og mottar månedlige nyhetsbrev med informasjon fra foreningen.

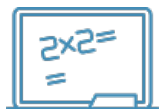
SYNLIGGJØRING

Vi jobber for å synliggjøre de seriøse aktørene i rørbransjen, overfor interne og eksterne målgrupper.

➔ RABATTAFTALER

Medlemmer har tilgang til en rekke fordelsavtaler fremforhandlet av både Rørentreprenørene Norge og BNL-fellesskapet.

➔ REKRUTTERING OG UTDANNINGSPOLITIKK

Foreningen jobber aktivt mot myndigheter for å sikre god og relevant utdanning i tråd med bransjens behov. Vi driver rekrutteringsarbeid rettet mot ungdom i nært samarbeid med bransjens 13 opplæringskontorer.

➔ HÅNDVERKERKLAGENEMNDA

Organisasjonen er part i klagenemnda som behandler tvister mellom forbruker og medlemsforetak.

MARKEDSPROGNOSER OG MARKEDSANALYSER

Medlemmer får tilgang til nøkkeltallsanalyse og prognosetall for byggnæringen generelt og rørbransjen spesielt. Logg deg inn i medlemsportalen for å laste ned rapporter.

FORSIKRING

Vi har gunstige avtaler om bl.a. yrkesskadeforsikring, næringsbilforsikring, bedriftsforsikring og helseforsikring.

➔ GARANTI

Rørentreprenørene Norge har inngått avtale om garantiordninger i byggesaker som alle medlemmer kan benytte seg av.

➔ RØRHÅNDBOKA

Medlemmer mottar hvert år Rørhåndboka gratis og automatisk.

➔ KURS

Vi utvikler og organiserer kurs for medlemmer. Deriblant våtromskurs, baskurs og prosjektlederkurs, samt kurs innenfor standarder, kontrakter og tolkning av regelverk.

➔ RØRFAG

Tidsskriftet eies av Rørentreprenørene Norge. Medlemmer mottar bransjens ledende magasin helt gratis. Kun medlemsbedrifter er søkbare i Røreggerguiden på rorfag.no

➔ FORBRUKERMATERIELL

Forbrukerportalen skikkeligørlegger. no driftes av organisasjonen og tilbyr objektiv informasjon til forbrukerne om blant annet valg av fagfolk og produkter. Medlemmer profileres på nettsidene.

NÆRINGSPOLITIKK

Rørentreprenørene Norge er en viktig stemme overfor myndigheter og andre beslutningstakere. Vi sørger for at rørbransjen blir hørt gjennom god dialog og etablerte nettverk. Tilknytningen til NHO og BNL sikrer sterkere påvirkningskraft og gir oss mulighet til tverrfaglig samarbeid innenfor byggenæringen.

Viktige saker i perioden

➔ KONFLIKTHÅNDTERING I BYGGENÆRINGEN

I 2017/18 kom det tilbakespill fra sentrale aktører i byggenæringen som meldte om høyt konfliktnivå i mange prosjekter. Det ble pekt på uheldig praksis i håndtering av kontraktbetingelser, krevende samarbeidsklima og mange konflikter. En slik situasjon er bransjen lite tjent med og det gir store ekstra omkostninger for samfunnet. Nelfo, EBA, Rørentreprenørene Norge og 6 bransjeforeninger i BNL gikk høsten 2018 sammen for å kartlegge omfanget av problemene gjennom avholdelse av 4 workshops i Tromsø, Trondheim, Sola og Oslo. Deltagerne på disse samlingene har i denne omgang vært representanter for hoved/totalentreprenører og under/totalunderentreprenører. Resultatet foreligger nå i en rapport som gir grunnlag for videre dialog med byggherrer og rådgivere.

➔ NYE REGLER FOR INNLEIE

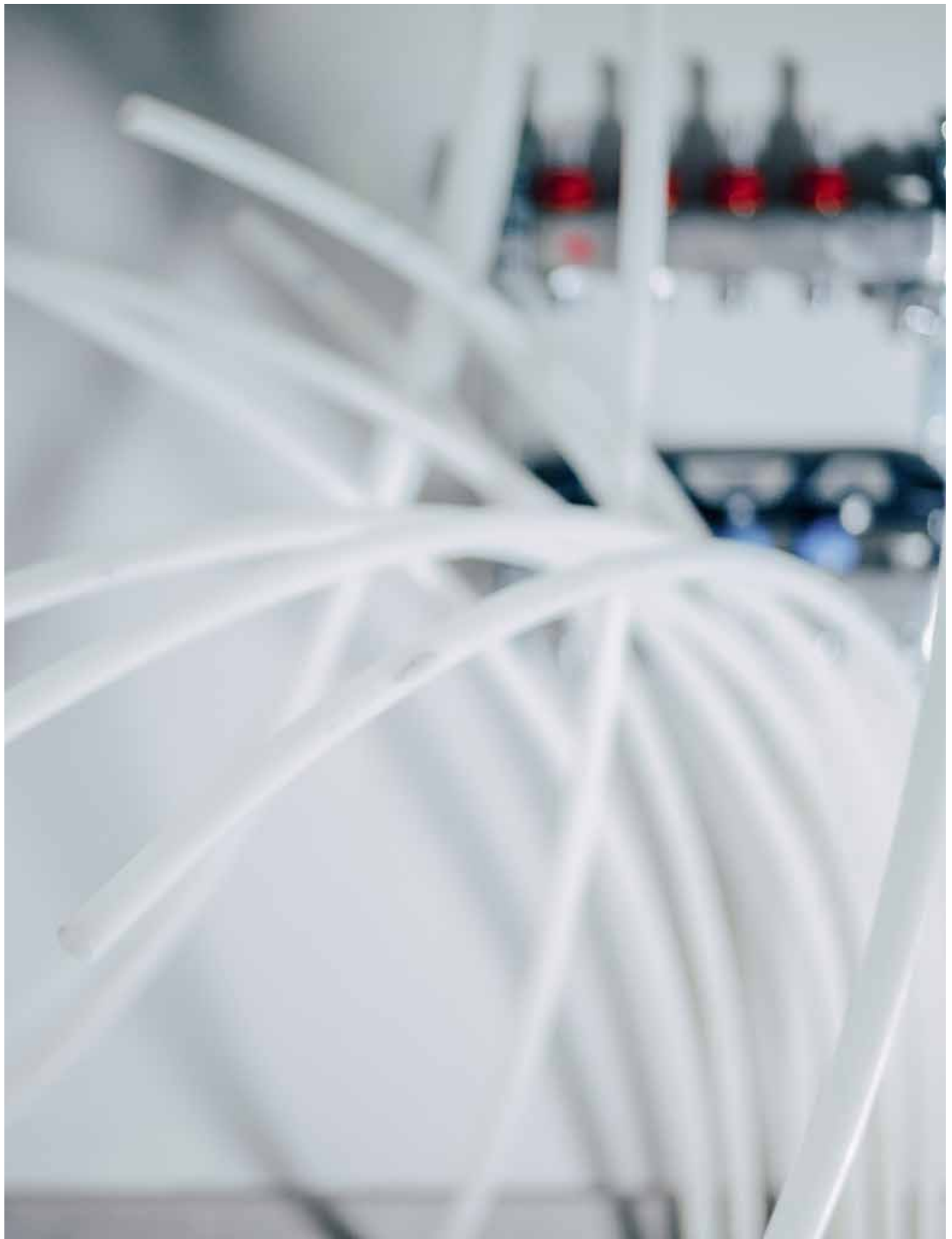
1.1.19 trådte nye regler for innleie og ansettelse i kraft. Endringene i Arbeidsmiljøloven er ment å skape mer forutsigbarhet i midlertidige arbeidsforhold og arbeidstid og inkluderer en presisering av begrepet fast ansettelse. Videre er regelverket rundt innleie strammet inn ved at det nå stilles krav om at kun bedrifter med landsomfattende tariffavtale kan inngå avtale om innleie. Når det gjelder innleie fra en produksjonsbedrift er det fortsatt anledning til å leie inn rørleggere uten hensyn til om innleier er bundet av en landsomfattende tariffavtale.

➔ LILLE DOFFIN

I april 2018 ble terskelverdien for hva som skal ut på anbud hevet til 1,3 millioner kroner. Det legger lista for hvilke bedrifter som kan være med å konkurrere om offentlige anbud enda høyere. NHO har derfor fremmet forslag om å opprette et «Lille Doffin» for offentlige oppdrag under 1,3 millioner kroner. Rørentreprenørene har deltatt aktivt i BNL, sammen med noen av de andre håndverksfagene for å detaljere kravene i en mulig "Lille Doffin". Hvis vi får gjennomslag hos myndighetene vil det gjøre det enklere for små og mellomstore bedrifter å konkurrere om mindre offentlige oppdrag.

➔ USERIØS AKTØR STOPPET

Formidlingstjenesten Rørleggervakta VVS24 AS var i hardt vær i 2018. Fagpressen tok tak i saken som omhandlet en aktør som gir inntrykk av å selge rørleggertjenester til forbrukere i akutte situasjoner, men som i praksis bare videresender oppdrag og fakturerer kunden 3000 kr for å ta en telefon. Rørentreprenørene Norge anklaget foretaket for bevisst å lure kundene og leverte formell klage til Forbrukertilsynet. Forbrukertilsynet ga Rørentreprenørene Norge medhold og forlangte stans av ulovlig markedsføring. Bedriften klaget, men fikk ikke medhold i Markedsrådet, og Forbrukertilsynets vedtak av 16.10.2018 om illeggelse av overtredelsesgebyr stort kr 150 000 til bedrift og kr 60 000 til daglig leder ble dermed stadfestet.

→ HÅNDVERKERKLAGENEMNDA

Det ble i 2018 avholdt 7 møter i Håndverkerklagenemnda.
Det ble registrert 4 tvister mellom rørleggerbedrift og kunde i perioden.
Samtlige ble løst i minnelighet uten nemndsbehandling.

KLAGENEMNDA FOR HÅNDVERKERTJENESTER PÅ FAST EIENDOM

Muntlige henvendelser: medlemmer/ikke medlemmer

2018

Bransje	Antall pr. bransje Medlem	Antall pr. bransje Ikke medlem	Antall henvendelser Tilsammen
VBL		1	1
RØR	1	15	16
EBA			
EL	1	18	19
MLF		4	4
NAML			
(Andre)		12	12
Tilsammen	2	50	52

STATISTIKK – ALLE BRANSJER

Saker som er løst i minnelighet eller er blitt behandlet i Nemnda i 2018

Bransjer	Behandlet	Hva klagen gjelder					Løst i minnelighet	Avgjort av Nemnda – utfall i favør av:			
		Pris	Tids- forbruk	Utførelse eller mangel	Avtale- fortolkning	Følge- skader		Forbruker	Delt	Foretakt	Awist
BLIKK	1	1	1	1	1			1			
EBA											
EL	5	4	2	1	5		2	3			2
MLF							2				
NAML							1				
RØR	4	1		2	1	4	4	2	1	1	
	10	6	3	4	7	4	9	6	1	1	2

LOVER, FORSKRIFTER, NS

➔ **ENDRING I REGLENE FOR SENTRAL GODKJENNING MED IKRAFTTREDEN FRA 01.12.2018**

På bakgrunn av møter med bygg- og anleggsnæringen sendte Kommunal- og moderniseringsdepartementet forslag til mindre endringer i reglene for sentral godkjenning på høring. Flere av endringene er nå vedtatt. De viktigste endringene er knyttet til:

- Definisjon av faglig ledelse
- Krav til fast ansettelse
- Flere utdanningsnivåer
- Anerkjennelse av fagskole
- Godkjenning av praksis

➔ **STØRRE ANERKJENNELSE AV FAGSKOLEUTDANNINGEN**

Rørentreprenørene Norge er svært fornøyd med at fagskoleutdanning anerkjennes i større grad, men tilsvarende skuffet over at mesterutdanning ikke er tilstrekkelig for utførelse i tiltaksklasse 3.

SENTRAL GODKJENNING – UTSATT NOK EN GANG – TIL 1. JANUAR 2020

Etter klare signaler fra byggenæringen fant KMD nok en gang å utsette overgangsreglene for de nye formalitetskravene til utdanning i SAK-forskriften som egentlig trådte i kraft fra 1.1.2016.

Samtidig holder departementet fast ved tidligere vedtak om at man ikke trenger ansatte fagfolk for å drive i UTF klasse 1, 2 og 3 så lenge man har relevant ingeniørkompetanse på plass i foretaket.

➔ **BYGGKVALITETSUTVALG OPPNEVNT**

Byggkvalitetsutvalget skal vurdere tiltak for å sikre god kvalitet og seriøsitet i byggenæringen. Utvalget ledes av professor Nils-Henrik von der Fehr, og skal levere sin innstilling i oktober 2019.

Oddgeir Tobiassen representerer Rørentreprenørene Norge i den nyetablerte referansegruppen som skal arbeide med å sikre byggkvalitet og seriøse og kvalifiserte aktører i byggenæringen.

➔ **GDPR**

EUs forordning for personvern, The General Data Protection Regulation (GDPR), blir norsk lov og trer i kraft 25. mai 2018. Det nye regelverket gir virksomheter nye plikter og enkeltpersoner nye rettigheter. Reglene gjelder alle bedrifter som behandler personopplysninger. Har man kunder, leverandører, eller ansatte, behandler man i praksis opplysninger om privatpersoner.

A person with long brown hair, wearing a dark blue sweater, is holding a tablet computer. The background is a blurred library or office setting with bookshelves. The text is overlaid on the lower half of the image.

ADMINISTRATIVE SYSTEMER

Rørentreprenørene Norge har utviklet administrative hjelpeverktøyer. Systemene oppdateres jevnlig og krever store ressurser i administrasjon.

RØRENTREPRENØRENE NORGES WEBSYSTEM

Systemet er et verktøy for rørleggerforetak med brukeravtale.

Ved utgangen av 2018 hadde 398 medlemsforetak, 65 % av medlemsmassen, etablert brukeravtale og i disse bedriftene er det registrert 666 brukere. I 2018 ble det opprettet 5548 prosjekter i webSystemet. I tillegg til brukerne av RØRAPP, er i snitt 120 personer innlogget daglig.

RØRAPP – EFFEKTIV DOKUMENTASJON PÅ BYGGEPLASS

Stadig flere ser nytteverdien av å bruke RØRAPP – for elektronisk håndtering av sjekklister, avviks-meldinger og andre rapportskjemaer for bruk på byggeplass.

Appen har direkte tilgang til Rørhåndboka. Ved utgangen av 2018 er det i underkant av 650 brukere av RØRAPP.

➔ RØRWEB - NYTT KS- OG FDV-SYSTEM LANSERT

Rørentreprenørene Norge lanserte neste generasjon av sitt KS- og FDVsystem på tampen av 2018. RørWeb blir blant markedets mest moderne og støtter også digital byggesaksbehandling.

I en overgangsperiode – i alle fall ut 2019 – vil både webSystemet og RørWeb være tilgjengelig for brukerne.

VIKTIGSTE OPPDATERINGER I 2018/2019

Det er utarbeidet nye- og oppdaterte rutiner og sjekklister som følge av personvernforordningen (GDPR) og strengere krav til dokumentasjon ved gjennomføring av prosjekter og ved tilsyn fra myndighetene både sentralt og lokalt.

TILSYN FRA DIREKTORATET FOR BYGGKVALITET (DIBK)

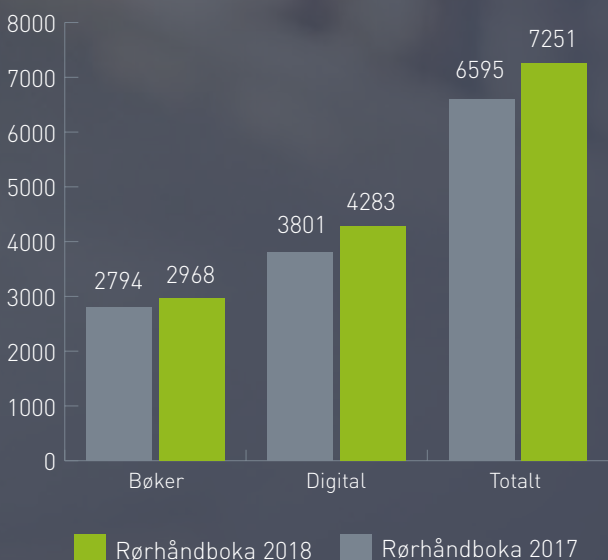
Også i denne perioden er det gjennomført mange tilsyn fra DIBK i medlemsforetakene. Tilsynet består av en gjennomgang av KS- og styringssystemer for å sjekke at bedriften har utarbeidet og tilpasset aktuelle rutiner og sjekklister og at bruk av systemet benyttes og etterleves i aktuelle prosjekter. Foretak som benytter RørNorges KS-system etter intensjonene kommer gjennom tilsynet på en god måte.

RØRHÅNDBOKA 2019

Rørhåndboka 2019 ble lansert høsten 2018 og inneholder nye og reviderte blader, som blant annet handler om: vannkvalitet og vannrensning av drikkevann, jordingsmuffe og jording til rørnett, ventetider for varmt og kaldtvann, lekkasjestoppere i næringsbygg, innvendig taknedløp, alternative løsninger for vannskadesikring av toalettrom, vannkvalitet i lukkede anlegg, pumper i energianlegg, sprinklersentral og overvannshåndtering.

Rørhåndboka er i sitt 25. år og vi ser at boken har nådd sin maksimale kapasitet. På bakgrunn av resultatene fra brukerundersøkelse gjennomført våren 2018, har fagutvalget foreslått at papirversjonen slankes fra og med RHB 2020, også fordi mye av innholdet er blitt mindre nødvendig for leserne som er ute og skur.

OPPLAG RØRHÅNDBOKA

RS'KALK/CORDEL

RS'Kalk er en modul i Cordels datasystem. Et komplett kalkulasjonsprogram for anbudsregning og kalkulasjon av mindre jobber og tilbud, samt beskrivelser av disse. Det er også utarbeidet en tilleggsmodul for våtrom, som består av 120 tverrfaglige pakker.

➔ **Fornytt samarbeidsavtale mellom RørNorge og Cordel Norge AS**

Skolelisenser for webSystemet og RS kalk/Cordel

Det er utviklet skolelisenser for RS' kalk/Cordel og webSystemet. Programmene benyttes i mesterutdanningen og teknisk fagskole

BOLIGMAPPA

Rørentreprenørene Norge eier 2,99 % i Boligmappa, der Næringsdepartementet, gjennom Ambita, er største eier med 88,05 prosent av aksjene. Boligmappa har hatt en fin vekst i antall brukere i 2018. 1.018.984 boligmapper er registrert, mot 580.000 i 2017. Det er i dag lastet opp 3.600.000 filer mot 2.460.000 i fjor.

E-LÆRING OG IFAG

iFag er et informasjons- og administrasjonssystem for fagutdanningen utviklet av Rørentreprenørene Norge og Datapower. Formålet med iFag er å:

- Få felles kompetansemål (VG 3) for all rørleggerutdanning i Norge
- Få et gjennomgående vurderingssystem på kompetansemål – VG 3
- Få et gjennomgående dokumentasjonssystem for hele utdanningsløpet – fra VGS til og med ferdig utdannet svenn.
- Få forenklet og effektivisert det administrative arbeidet i opplæringskontorene når det gjelder oppfølging av lærlingene

Styret i Rørentreprenørene vedtok i 2018 en omfattende modernisering av iFag som skal være ferdig i løpet av 2019. Den vil gjøre systemet langt mer visuelt ved hjelp av 3D animasjoner.

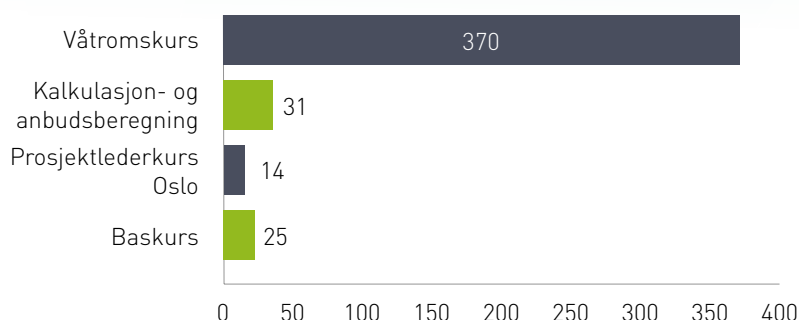
I 2018 ble det tatt ut 574 lærlingelisenser, mot 517 i 2017. Alle opplæringskontorer tilknyttet Rørentreprenørene Norges avdelinger, samt Opp-læringskontoret i Buskerud benytter seg av plattformen.

KURS OG KOMPETANSE

Det arrangeres årlig en rekke kurs i regi av Rørentreprenørene Norge. Kursene arrangeres etter behov og etterspørsel. I tillegg til tradisjonelle kurs tilbys nå også en egen nettskole. Oversikt over kurstilbudet er tilgjengelig på Rørnorge.no

ANTALL DELTAKERE PÅ FØLGENDE KURS FRA MARS 2018– MARS 2019

VÅTROMSKURS

Et av de mest etterspurte kursene i regi av Rørentreprenørene Norge er grunnmodul og fagmodul A - våtrom. I 2018 ble det også gjennomført mange våtromskurs: Rørentreprenørene Norge dekker mer enn 40% av det totale kursmarkedet i Norge for denne type kurs.

KURS I KALKULASJON OG ANBUDSBeregning

Rørentreprenørene Norge tilbyr et todagers kurs i samarbeid med Cordel Norge AS bestående av én dag med kalkulasjonsteori og én dag med bruk av RS'Kalk/ Cordel som kalkulasjonsverktøy. Kursene er populære og gjennomføres jevnt og trutt over hele landet. I perioden ble det gjennomført tre fulle kurs i Tromsø, Harstad og Bergen.

BASKURS

Rørentreprenørene Norge har revidert og oppgradert baskurset, og tilbyr nå et enklere og kortere kurs som går over to dager. Hovedinnholdet i det nye kurset er som før, men med større fokus på de viktigste oppgavene som basen har. Baskurs er et av lederkursene som tilbys medlemsforetakene. Baskurset har vært populært i en årrekke og i perioden er det gjennomført kurs i Sortland og Stavanger.

PROSJEKTLEDERKURS

Som en videreføring av baskurset har Rørentreprenørene Norge revidert prosjektlederkurset og tilbyr dette i revidert og oppdatert form. Kurset går over 3 dager og er lagt opp som en kombinasjon av forelesning og gruppeoppgaver tilknyttet et reelt prosjekt. Kurset avsluttes med at deltakere sender inn en prosjektoppgave for sensurering. Kursbevis utstedes etter at mottatt prosjektoppgave er sensurert og godkjent. I perioden er det avholdt et fullt kurs i Oslo med svært positive tilbakemeldinger.

KURS WEBSYSTEMET/RØRAPP

Det gjennomføres kontinuerlige kurs i bruk av webSystemet og RØRAPP. Kursene settes opp etter behov og ønsker fra avdelingene.

➔ RØRENTREPRENØRENE NORGES NETTSKOLE

Rørentreprenørene Norge har i samarbeid med andre bransjeforeninger utviklet tilbud for nettbaserte kurs. Det nettbaserte tilbudet omhandler i hovedsak kurs innenfor helse- miljø og sikkerhet (HMS). Nettbaserte kurs er fleksible og gjennomføres når det passer deltakeren.

UTDANNING

TEKNISK FAGSKOLE – STUDIERETNING KEM

Rørentreprenørene Norge deltar aktivt i fagskolemiljøer i landet med undervisning, fagplanoppbygging, i oppgavenemnd og i sensorkollegier. Årlig uteksamineres det rundt 130 fagskoleingeniører, noe som er en viss underdekning i forhold til antatt behov for bransjen. Utdannede fagskoleingeniører er ettertraktet i arbeidsmarkedet og de fleste studentene har allerede fått relevante jobber når studiet er ferdig.

MESTERUTDANNINGEN

Resultater for avlagte eksamener i faglig ledelse tradisjonelt løp:

	Avlagte eksamener		Stryk i %	
	Januar	Mai	Januar	Mai/juni
2011	24	61	37,50	18,00
2012	20	66	20,00	22,72
2013	15	65	46,70	20,00
2014	19	49	10,50	16,30
2015	11	53	36,40	28,30
2016	17	65	29,40	9,23
2017	16	53	62,50	5,66
2018	11	61	18,18	19,67
2019	13		15,38	

Per 31.12.2018 er det 2394 aktive rørleggermestere.

I 2018 ble det utdannet 121 nye rørleggermestere. Kandidater skal i tillegg til eksamen i faglig ledelse levere prosjektoppgave, som skal godkjennes før avleggelse av eksamen.

Sensorer

Bjørn Grimsrud, Fagrådet for våtrom
Oddgeir Tobiassen, Rørentreprenørene Norge
Martin Andersen, Rørentreprenørene Norge

Mesterutdanning i den modulbaserte tekniske fagskolen

I den modulbaserte tekniske fagskolen er mesterfagene lagt inn i fagplanen, slik at kandidatene kan få mesterbrevet etter fullført løp. Forutsetningen er beståtte eksamener, svennebrev i rørleggerfaget og nødvendig praksis i henhold til mesterbrevlovens krav.

Rørentreprenørene Norge er representert i teknisk fagskole både i fagplanoppbygging, undervisning, oppgavenemnd og sensorkollegiet med følgende representanter:

Martin Andersen, Rørentreprenørene Norge
Oddgeir Tobiassen, Rørentreprenørene Norge

VIKTIGE SAKER I PERIODEN

➔ ÅRETS LÆREBEDRIFT 2018

Dagens lærebedrifter er en bærebjelke i fag- og yrkesutdanningen. I lærebedriftene utvikles og videreføres verdifull yrkeskompetanse som samfunnet er avhengig av. Rørentreprenørene Norge ønsker å synliggjøre lærebedriftenes samfunnsverdi, og samtidig løfte frem og gi honnør til de usynlige læremesterne, og arrangerte derfor for første gang kåringen Årets lærebedrift i 2018. Etter en lengre nominasjonsprosess ble tre finalister valgt ut etter de samme kriteriene som gjelder for NHOs fagopplæringspris. Under Generalforsamlingen 2018 ble Chr. M. Vestrheim kåret til historiens første mottaker av prisen.

➔ NY FAGSKOLELOV VEDTATT

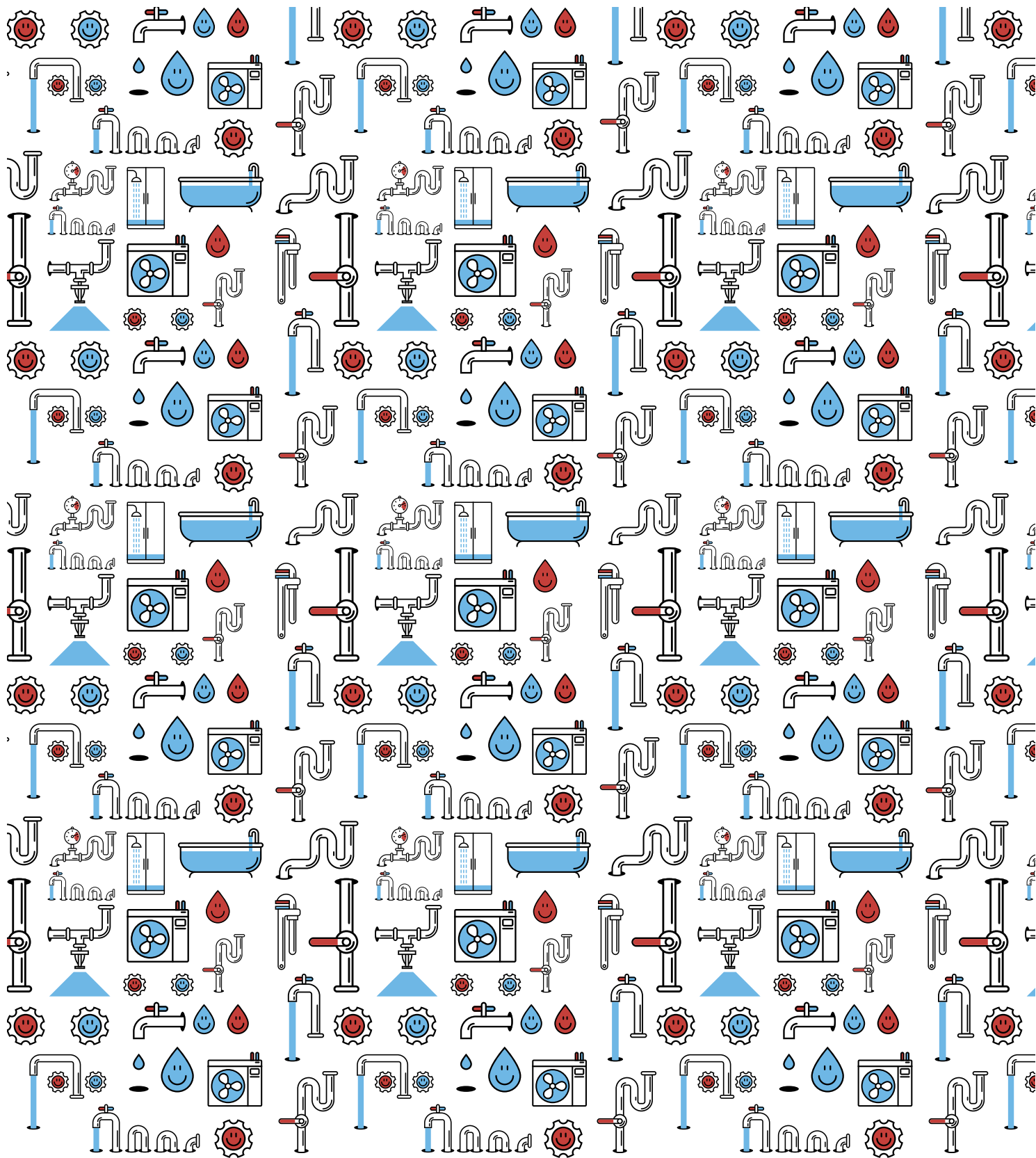
25. mai 2018 vedtok Stortinget "Lov om høyere yrkesfaglig utdanning". En av Rørentreprenørene Norges viktigste oppgaver er å bidra til kvalitet og utvikling i både grunnopplæring og videreutdanning. I denne saken har regjeringen lyttet til våre innspill. Den nye fagskoleloven vil bidra til at en attraktiv utdanning blir enda mer aktuell.

➔ HØRING OM ENDRINGER I BESTEMMELSENE OM FAGPRØVE, SVENNEPRØVE, PRAKSISBREVPRØVE OG KOMPETANSEPRØVE

Rørentreprenørene Norge ønsker at prøvestasjon skal være likestilt alternativ til avleggelse av svenneprøve i bedrift/på byggeplass. En samlet rørbransje anbefalte i sitt høringssvar Utdanningsdirektoratet (UDIR) å lytte til innspill fra Faglige Råd og byggenæringen når det gjelder avleggelse av svenneprøve. For rørleggerfaget er fortsatt bruk av prøvestasjon ved prøveavleggelse svært viktig for at prøvenemndene skal kunne identifisere kjernekompetansen til en ferdig utdannet rørlegger.

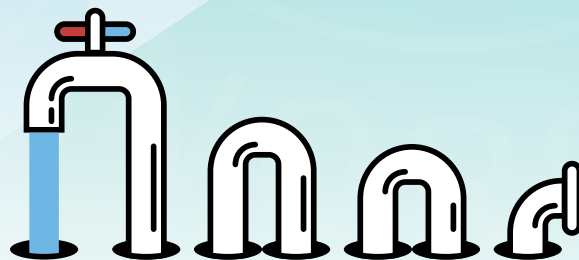
NÆRINGSLEVSDAGENE OSLO MET

Rørentreprenørene Norge deltok for første gang på Næringslivsdagene på Oslo MET (tidl. Høyskolen i Oslo og Akershus) - for å møte studenter innenfor bygg, energi- og miljøteknikk. Det ga en gylden anledning til å synliggjøre at rørbransjen er et bredt og interessant fag med mange muligheter, hvor det er stort behov for ingeniører både på bachelor- og masternivå.

BliRørlegger.no

REKRUTTERING

Rørleggerfaget skiller seg fortsatt positivt ut fra flere andre håndverksfag. Økt fokus på yrkesfag fra myndigheter, bransjer og presse gir utslag på søketallene. VG2 Klima-, energi- og miljøteknikk økte med 8,5 % søkere sammenlignet med 2017.

Udires statistikk over antall søkere til videregående opplæring viser for fjerde år på rad en markant økning for VG1 Bygg og anleggsteknikk. 4550 elever har søkt Bygg og anleggsteknikk i 2018, det tilsvarer en økning på 6,6 % fra de 4269 søkerne i 2017.

Rørentreprenørene Norge har i perioden videreført dialogen med relevante politikere, samtidig som store ressurser er lagt ned i rekrutteringssatsningen Bli rørlegger.

ARBEIDSFORDELING

Rørentreprenørene Norge håndterer overordnet arbeid med rammeverk og myndighetskontakt, i tillegg til å være synlig tilstede i møte med ungdom. Rørentreprenørenes Opplæringskontorer (13 kontorer fordelt over hele landet) jobber lokalt rettet mot ungdom, foreldre og skoler. Rørentreprenørene Norge bidrar med informasjons- og profileringsmateriell.

➔ BLI RØRLEGGER!

Etter nærmere ett års forarbeid ble rekrutteringsprosjektet BliRørlegger.no lansert 1. oktober 2018. Engasjementvekkere i form av **humoristiske filmer på YouTube**, bruk av **kjente profiler fra sosiale medier, og dyktige unge rørleggere**, ny og oppdatert **nettside og en animert informasjonsfilm** som skiller seg ut fra mengden var blant virkemidlene.

Per 25.2.19 hadde filmene til sammen oppnådd over 1 million visninger.

Nettsiden BliRørlegger.no er i perioden 1.10.18 – 25.2.19 besøkt hele 8800 ganger, en markant økning sammenlignet med de 1300 besøkene i samme periode i fjor.

Det ble også utarbeidet en **kronikk til lokalt bruk**, ny **rekrutteringsbrosjyre** og nytt profilmateriell. En presentasjon om rørleggerfaget til bruk i rekrutteringsøyemed ble utarbeidet og sendt til samtlige av landets ungdomsskoler og alle Rørentreprenørene Norges medlemmer, avdelinger og tilknyttede opplæringskontorer.

I forkant av lansering ble det utført en såkalt nullpunktanalyse hvor et representativt antall ungdommer i målgruppen 14-17 år har svart på spørsmål knyttet til rørleggerfaget. Denne analysen gjentas etter søknadsfristens utløp for å måle om kampanjen allerede kan vise til målbare resultater knyttet til holdninger.

➔ NM 2018

Yrkes-NM 2018 ble arrangert på X Meeting Point Norway på Hellerudsletta like utenfor Oslo. Over 300 av landets dyktigste lærlinger konkurrerte i over 30 ulike yrkesfag. De fem rørleggerkandidatene avla i tillegg sin svenneprøve live foran publikum.

Etter en intens konkurranseuke var det til slutt **Syver Matthias Flagstad fra Asbjørn Nordsveen AS i Brumunddal** som ble kåret til årets Norgesmester.

ÅRETS FEM NM-KANDIDATER

William Korslund, Andersen og Aksnes Rørleggerbedrift AS i Asker

Syver Matthias Flagstad, Asbjørn Nordsveen AS i Brumunddal

Håvard Jensen, Høytrykksvakta AS i Tromsø

Sander Larsen, Sig. Halvorsen AS avd. Sandnes

Oliver Numme, Rørlegger'n AS i Skien

ENERGI OG MILJØ

2018 ble innledet med et generøst **tilbud fra Enova** hvor alle som fortsatt har oljefyr kunne få dobbelt støtte ved fjerning av oljefyr og installering av godkjent varmeløsning.

Bakgrunnen for dette var at Enova ønsket fortgang i arbeidet med utskifting for å unngå stor etterspørsel de siste månedene før forbudet trer i kraft 1.1.2020. Rørentreprenørene Norge utførte en undersøkelse blant medlemsbedriftene i februar 2018, som viste at det ikke

hadde vært noen nevneverdig økning i antall henvendelser som følge av støtteøkningen, men dette trappet seg gradvis opp i løpet av året.

I løpet av 2018 ble det solgt rekordmange varmepumper som resultat av kombinasjonen høye strømpriser og et kommende forbud. I 3. kvartal 2018 økte eksempelvis salget av luft/vann varmepumper med 44% mens væske/vann økte med 33%.

Viktige saker i perioden

➔ HØRING OM STATSBUDEJETTET 2019

Rørentreprenørene Norge deltok på to høringer knyttet til statsbudsjettet. Både i Kommunal og forvaltningskomiteen, og i Energi og miljøkomiteen handlet det om forslag til kutt i elavgiften som rammer rørbransjen og grønn energi. Rørentreprenørene Norge mener at en slik reduksjon vil ramme fornybare alternativer til elektrisitet fra kraftnettet. Det vil drive prisene opp og øke kostnadene for forbrukere. For å unngå sløsing med ressurser foreslår Rørentreprenørene Norge at elavgiften justeres til samme nivå som våre naboland, at det stilles krav til utnyttelse av spillvarme fra datasentere, og at det innføres krav om energifleksible oppvarmingsløsninger i nye bygg.

ARENDALSUKA

Energilagring i blå batterier var overskriften for årets seminar hvor Rørentreprenørene Norge var arrangør sammen med Norsk Fjernvarme, Norsk Bioenergi-

forening, WS-Foreningen og Norsk Varmepumpeforening. Hvordan kan vannbasert energilagring bidra til lavere nettleie? Og hva er egentlig et blått batteri? Arendalsuka har blitt en viktig plattform for å møte og diskutere med politikere og andre beslutningstakere.

VARMEPUMPEKONFERANSEN 2018

Rørentreprenørene Norge var medarrangør på Varmepumpekonferansen som stadig får flere rørleggere som deltakere. Dette er en viktig arena for alle som jobber med varmepumper.

➔ FJERNVARMEDAGENE 2018

Sirkulærøkonomi var konferansens røde tråd da Fjernvarmedagene 2018 gikk av stabelen 16.-17. oktober. Det ble arrangert eget seminar for varmerørleggere hvor tema var rørleggerens møte med fjernvarmen.

KOMMUNIKASJON OG MARKEDSFØRING

I tillegg til daglig drift av nettsider, sosiale medier, nyhetsbrev og pressehåndtering, har planlegging og prosjektledelse av **Bli rørlegger** og andre rekrutteringsaktiviteter vært hovedfokus i perioden.

Direktedialog med beslutningstakere, og meningsbærende synlighet i form av debattinnlegg og kronikker viser seg å være mer effektivt enn den tradisjonelle pressemeldingen.

Vi ser at det gir resultater å jobbe mer langsiktig og politisk, fremfor å jobbe fra sak til sak. Hyperlinkene i årets beretning er eksempler på den formidling som styres av avdelingen. Rådgiverne har også bistått i forbindelse med høringer, forberedelser og gjennomføring av møter og konferanser, utarbeidelse av presentasjoner og annet informasjonsmateriell.

INTERNKOMMUNIKASJON

Løpende drift av **Rørnorge.no** og Facebook-siden **Rørentreprenørene Norge**, samt produksjon og utsendelse av månedlige nyhetsbrev til medlemmer har vært de viktigste oppgavene innen internkommunikasjon. Kommunikasjonsavdelingen utarbeider også informasjonsmateriell – både digitalt og på papir.

FAGPRESSE

Samarbeidet med **Rørfag** fungerer godt og redaksjonelt innhold deles begge veier. Øvrig fagpresse, som **VVSforum**, **VVSAktuelt** og **Byggeindustrien** har også vært viktige kanaler for formidling av organisasjonens budskap.

Det er i perioden trykket 6 dobbeltsidige annonser for foreningen i Rørfag.

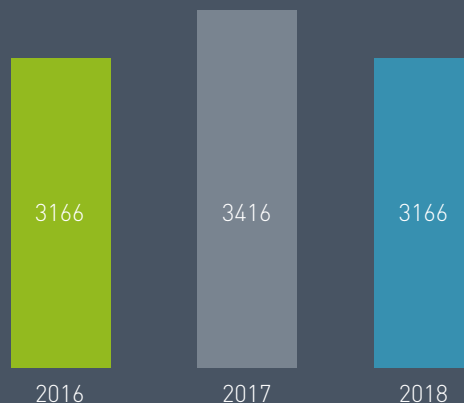
EKSTERN KOMMUNIKASJON

Løpende rådgivning og samarbeid med de øvrige fagansvarlige har resultert i en rekke henvendelser og dialog med myndigheter og andre beslutningstakere, samt forbrukermedier.

STABIL TRAFIKK PÅ NETT

Nettsidene RørNorge.no er en viktig kommunikasjonskanal for organisasjonens medlemmer.

Gjennomsnittlig månedsbesøk på Rørnorge.no

REGNSKAP 2018

ÅRSBERETNING 2018

RØRENTREPRENØRENE NORGE

VIRKSOMHETENS ART OG LOKALISERING

Rørentreprenørene Norge er en bransjeforening for 609 rørleggerbedrifter med 15 lokalavdelinger spredd over hele landet. Foreningen har kontoradresse på Majorstuen, Oslo.

Rørentreprenørene Norge er medlem i Byggenæringens Landsforening, den nest største landsforeningen innenfor NHO.

FORTSATT DRIFT

Året 2018 har vært et aktivt år for Rørentreprenørene Norges administrasjon og styre.

Helt overordnet er det verd å trekke frem tre skifter som knyttes til året, og som preger regnskapet. 1) Det har vært uro i obligasjons- og aksjemarkedet som har gitt negativt utbytte. 2) Rørentreprenørene har etter nesten fire tiår fått ny administrerende direktør. 3) Rekrutteringsmaterialet og digitale verktøy er blitt modernisert og betydelig forbedret. Alle disse tre skiftene har satt sitt preg på årsregnskapet.

Det har vært en liten nedgang i medlemstallet de siste årene, men antall ansatte i medlemsapparatet har økt. Rørentreprenørene hadde ved årsskifte 609 medlemsbedrifter. I løpet av året har 24 bedrifter meldt seg ut, og 15 har meldt seg inn.

Foreningens serviceavgift økte med ca. 346.000 i forhold til 2017 og utgjorde kr 21 816 000 i 2018. Driftsinntektene dette året er kr 37 834 000 – en økning på ca. 1 millioner kroner fra 2017, noe som i hovedsak skyldes innskudd fra opplæringskontoret i forbindelse med kampanjen Bli Rørlegger. Kurs- og konferanseaktivitet, salgsinntekter og royalties bidro også til et godt resultat. Den største vekst på en enkelt post er posten "Informasjon/markedsføring" som har en økning på året før på hele 1.8 millioner kroner. Denne økningen er knyttet til investering i rekrutteringsportalen og kampanjen Bli Rørlegger, men må veies opp mot bidrag på inntektsiden fra opplæringskontorene til kampanjen. Posten "Informasjon og markedsføring" omfatter også foreningens øvrige kommunikasjonsarbeid – herunder produksjon av årsberetning og øvrige trykksaker, medieportal, 6 x 2 helsider annonse i Rørfag, samarbeid med Mitt Anbud/Finn Håndverker og markedsføring Skikkelig rørlegger på sosiale medier.

Personalkostnader er noe redusert sammenlignet med året før, men dette må sees i sammenheng med honorar utgiftene. Organisasjonen har hatt to heltids sykemeldte i perioden, noe som har ført til økte honorarutgifter. I

tre måneder har både gammel og ny leder fått lønn, og belastet lønnsbudsjettet.

Møter, arrangementer, kurs og konferanser har en vekst på 500.000 kroner, dette skyldes også situasjonen med sykdom i avdelingen og behovet for eksterne kursholdere. Lokalavdelingen har i stor grad stilt opp og sikret gjennomføring av mange kurs. Overskuddene knyttet til disse kursene blir delt 50/50. Samlet har bidraget til lokalforeningene økt med 180.000 og var i 2018 på 4,7 millioner.

Under "Møter og arrangement" ligger også gjennomføring av to ikke planlagte, men svært vellykkede konferanser; "Fremtidens Rørlegger" og SMB-dagen. I tillegg dekker posten Generalforsamling, Entreprenørkonferanse, Yrkes NM, Faglærerkonferansen, Avdelings- og opplæringskonferanser mm.

Utgiftsposten "Honorarer/kjøp av tjenester" er fortsatt høy. De to største postene, fra SenseNet og The Customer, er på til sammen på 3,2 millioner og knyttes til utvikling av RørWeb. Arbeidet med å fornye iFag ble påbegynt i fjor og deler av honoraret til Datapower Learning på 868.000 reflekterer dette. For øvrig ligger også årlige betalinger til NHO SP, revisor og IT-kostnader Arena til denne posten.

Bidraget til BNL hadde en svak økning og var i 2018 i underkant av 3 millioner kroner. Rørentreprenørene er den tredje største foreningen i BNL.

Posten "Bidrag/støtte andre" har også hatt vekst i forhold til året før og var på samlet 212.000. Nær halvparten av dette var støtte til nye, flotte lokaler for VVS-bransjen i Møre og Romsdal.

Det kan opplyses at Rørentreprenørene Norge eier

Rørfag – foreningens medlemsblad – som leies ut til Skarland Press AS mot en provisjon som utgjør 10 % av annonseinntektene hvert år – et leieforhold som i 2018 ga ca. kr 400 000 i refusjon til foreningen. Videre skal nevnes **Rørhåndboka** (papir og digital utgave) som eies av foreningen og utgis av Skarland Press. Rørhåndboka ga i 2018 et bidrag til Rørentreprenørene Norge på kr 200 000.

Rørentreprenørene Norge eier for øvrig bransjens **iFag- og E-læringsprogram** som er svært utbredt og nyttes av samtlige opplæringskontorer innenfor rørleggerfaget. Salget av lisenser mm var i 2018 i størrelsesorden 2,7 millioner kroner. Det ble i 2018 påbegynt en større oppgradering av tjenesten.

Rørentreprenørene Norge har ellers utviklet og er eier av **Web-systemet** – et KS-system som i dag brukes av

ca. 450 medlemsforetak, og som i 2018 tilførte foreningen salgsinntekter/vedlikeholdsavgift på 2,3 millioner kroner. Dette er øremerket videreutvikling av produktet i tråd med markedets og brukernes krav og ønsker. Endelig skal nevnes at Rørentreprenørene Norge dessuten er deleier i kalkulasjonsprogrammet **RS' kalk** sammen med Cordel Norge AS (tidligere Systemkonsult). Dette programmet har nå 250 brukere. Foreningen tilføres 30 % av hver "masterlisens" som faktureres den enkelte bedrift årlig – dette til dekning av organisasjonens kostnader vedrørende vedlikehold av akkordtariffen og videreutvikling av produktet. Tilskuddet til Rørentreprenørene Norge i 2018 var kr 480 000.

Årsresultatet etter skatt viser et underskudd på 880.000 kroner.

Likviditetsbeholdning var ca. kr 7 354 000 per 31.12.2018 og betyr at foreningen har en rimelig god likviditet. For å sikre god avkastning på kapitalen har styret i Rørentreprenørene Norge i samråd med NHO plassert 6 millioner kroner i NHO Landsforeningsfond som har vært ansett som en trygg plassering med rimelig god avkastning over tid. 2018 ble et år der aksjeverdien ble redusert, fra å gi et aksjeutbytte/merverdi i 2017 på 544.000, ble det i 2018 negativt utbytte og verdien falt med 148.000 kroner, samlet gir dette en forskjell fra 2017 til 2018 på minus 690.000 kroner.

Balansesum per 31.12.2018 ble dermed ca. kr 17,5 millioner kroner sammenlignet med 18,3 millioner kroner i 2017. Selskapets egenkapitalandel anses fortsatt svært tilfredsstillende.

ARBEIDSMILJØ, LIKESTILLING OG DISKRIMINERING

Arbeidsmiljøet anses som godt. Sykefravær i 2018 har vært preget av at 20 % av staben har vært borte som følge av sykdom. En har langtidssykemeldt og en ansatt har omsorg for et barn som trenger kontinuerlig tilsyn og pleie på grunn av sykdom. Det har ikke blitt rapportert om skader eller ulykker på arbeidsplassen.

Foreningen har som mål å være en arbeidsplass der det råder full likestilling mellom kvinner og menn, og har innarbeidet en policy som tar sikte på at det ikke forekommer forskjellsbehandling grunnet kjønn. Av administrasjonens 11 ansatte er 4 menn. Foreningens styre består av 11 menn.

Virksomheten medfører verken forurensning eller utslipp som kan være til skade for det ytre miljø.

Oslo, 14.02.2019

Styreleder
TORKILD KORSNES

Nestleder
CARSTEN SKOTTNER ENGH

Styremedlem
KJELL ALEXANDERSEN

Styremedlem
PAAL R. JØRS

Styremedlem
LARS ERIK MYRVANG

Styremedlem
MARTIN RYNNING

Styremedlem
BJARTE BJELKARØY

Styremedlem
BREDE PEDERSEN

Styremedlem
FRODE HARALDSEN

Styremedlem
JOHAN DOLMEN

Styremedlem
GEIR THOLLEFSEN

Adm. direktør
MARIANNE WÆTNES RØISELAND

RESULTATREGNSKAP

		2018	2017
(Beløp i hele 1.000 kr)	Noter	Regnskap	Regnskap
DRIFTSINNTEKTER			
Medlemskontigent		616	629
Salgs- og kursinntekter		13 874	13 360
Serviceavgift		21 816	21 470
Prosjektinntekter		500	500
Opp/Ut inntekt		1 028	854
SUM DRIFTSINNTEKTER		37 834	36 814
DRIFTSKOSTNADER			
Varekostnader		4 016	4 116
Personalkostnader	1	10 213	9 796
Administrasjonskostnader			
Avskrivning på driftsmidler	3	33	38
Husleie og drift lokaler		1 367	1 318
Leie maskiner og inventar o.l.		58	69
Anskaffelser maskiner/inventar/IKT		164	105
Rep. og vedlikehold bygninger/maskiner		27	30
Honorar/kjøp av tjenester	2	6 833	7 541
Andre kontorkostnader og interne møter		452	442
Reise-/Bilkostnader		683	705
Informasjon/markedsføring		3 165	1 309
Møter, arrangement, kurs, konferanse		2 604	2 100
Generalforsamlig, styre og utvalg		913	1 107
Forsikringer, kontingenter og gaver		85	102
Andre kostnader		1	17
Tap på fordringer		126	134
Bidrag Rørentreprenørenes avdelinger		4 733	4 584
Bidrag BNL		2 923	2 864
Bidrag/støtter andre		212	133
SUM ADMINISTRASJONSKOSTNADER		24 378	22 600
SUM DRIFTSKOSTNADER		38 607	36 512
DRIFTSRESULTAT		-773	302
Finansinntekter og finanskostnader			
Finansinntekter		-88	595
Finanskostnader		-4	-8
NETTO FINANSPOSTER	9	-92	588
RESULTAT FØR SKATT		-865	890
SKATTEKOSTNAD	12	15	115
RESULTAT		-880	774

BALANSE

(Beløp i hele 1.000 kr)	Noter	2018	2017
EIENDELER			
<i>Anleggsmidler</i>			
<i>Varige driftsmidler</i>			
Inventar, IKT-utstyr, kontormaskiner		128	48
Sum varige driftsmidler	3	128	48
<i>Finansielle anleggsmidler</i>			
Investeringer i aksjer og andeler	10	522	522
Andre langsiktige fordringer	11	984	810
Sum finansielle anleggsmidler		1 507	1 333
Sum anleggsmidler		1 635	1 380
<i>Omløpsmidler</i>			
Varer	4	40	91
Fordringer			
Kundefordringer		789	883
Andre fordringer	5	536	980
Sum fordringer		1 325	1 863
<i>Investeringer</i>			
Markedsbaserte obligasjoner/fondsplassering	10	7 141	7 290
Bankinnskudd og kontanter	6	7 354	7 672
Sum omløpsmidler		15 861	16 916
SUM EIENDELER		17 495	18 296
<i>EGENKAPITAL OG GJELD</i>			
<i>Egenkapital Servicekontor</i>			
Egenkapital servicekontor	7	8 992	9 600
<i>Egenkapital Forening</i>			
Egenkapital forening	7	3 596	3 868
SUM EGENKAPITAL	7	12 588	13 468
<i>Gjeld</i>			
Kortsiktig gjeld			
Leverandørgjeld		2 579	2 787
Betalbar skatt	12	0	150
Skattetrekk og andre trekk		660	584
Skyldig arb.g.a		409	360
Annen kortsiktig gjeld	8	1 259	947
Sum kortsiktig gjeld		4 907	4 828
SUM GJELD		4 907	4 828
SUM EGENKAPITAL OG GJELD		17 495	18 296

Oslo 14.02.19

Styreleder
TORKILD KORSNES

Nestleder
CARSTEN SKOTTNER ENGH

Styremedlem
JOHAN DOLMEN

Styremedlem
MARTIN RYNNING

Styremedlem
LARS ERIK MYRVANG

Styremedlem
PAAL R. JØRS

Styremedlem
FRODE HARALDSEN

Styremedlem
KJELL ALEXANDERSEN

Styremedlem
BJARTE BJELKARØY

Styremedlem
BREDE PEDERSEN

Styremedlem
GEIR THOLLEFSEN

Adm. direktør
**MARIANNE WÆTNES
RØISELAND**

NOTER TIL REGNSKAPET

REGNSKAPSPRINSIPPER

Årsregnskapet er satt opp i samsvar med regnskapsloven og god regnskapsskikk for små foretak.

FORTSATT DRIFT

Årsregnskapet er avlagt under forutsetning om at fortsatt drift er til stede. Styret bekrefter dette.

DRIFTSINNTEKTER

Inntektsføring ved salg av varer skjer på leveringstidspunktet. Tjenester inntektsføres etter hvert som de leveres. En overveiende del av inntektene er kontingenter/serviceavgift, som opptjenes og periodiseres per kalenderår. Inntektsføring skjer hver måned på bakgrunn av utfakturerings foretatt av NHO ServicePartner.

OMLØPSMIDLER/KORTSIKTIG GJELD

Omløpsmidler og kortsiktig gjeld omfatter normalt poster som forfaller til betaling innen ett år etter balansedagen. Omløpsmidler vurderes til laveste verdi av anskaffelseskost og antatt virkelig verdi.

ANLEGGSMIDLER/LANGSIKTIG GJELD

Anleggsmidler omfatter eiendeler bestemt til varig eie og bruk. Anleggsmidler er vurdert til anskaffelseskost, men nedskrives til virkelig verdi ved verdifall som ikke forventes å være forbigående. Varige driftsmidler med begrenset økonomisk levetid avskrives lineært over driftsmiddelets levetid.

Langsiktig gjeld omfatter poster som forfaller til betaling senere enn ett år etter regnskapsårets slutt.

VARER

Varer er vurdert til det laveste av gjennomsnittlig anskaffelseskost og netto salgsverdi (virkelig verdi).

FORDRINGER

Kundefordringer og andre fordringer oppføres til pålydende etter fradrag for avsetning til forventet tap. Avsetning til tap gjøres på grunnlag av en individuell vurdering av de enkelte fordringene. I tillegg gjøres det for øvrige kundefordringer en spesifisert avsetning for å dekke antatt tap.

SKATT

Foreningen er skattepliktig for den delen av virksomheten som kalles Rørentreprenørenes Servicekontor. Skattekostnaden i resultatregnskapet omfatter både periodens betalbare skatt og endring i utsatt skatt. Utsatt skatt er beregnet med 22 % på grunnlag av de midlertidige forskjeller som eksisterer mellom regnskapsmessige og skattemessige verdier, samt underskudd til fremføring ved utgangen av regnskapsåret. Skatteøkende og skattereduserende midlertidige forskjeller som reverserer eller kan reversere i samme periode er utlignet og nettoført.

PENSJONER

Pensjonsordninger finansiert via sikrede ordninger er ikke balanseført. Foreningen har også innskuddbasert, kollektiv tjenestepensjonsordning for sine ansatte. Pensjonspremien anses som pensjonskostnad og klasifiseres sammen med lønnskostnader. Pensjonsordningene oppfyller kravene i lov om obligatorisk tjenestepensjon.

SERVICEAVGIFT

Servicekontoret fakturerer serviceavgift til medlemmene med tillegg av merverdiavgift, er følgelig registrert i merverdiavgiftsmanntallet, og krever fradrag for inngående merverdiavgift. Skattedirektoratet har sent i 2008, på generelt grunnlag, uttalt at serviceavgift ikke skal faktureres med merverdiavgift. Finansdepartementet er bedt om å overprøve denne vurderingen. Det er lang praksis hos foreninger med å fakturere serviceavgift med merverdiavgift i Norge, og det er derfor på nåværende tidspunkt ikke funnet nødvendig å gjøre endringer kun med basis i at et spørsmål som dette er tatt opp. Konsekvensen, dersom skattemyndighetene legger opp til endret praksis fremover, vil være at en mindre del av foreningens virksomhet blir avgiftspliktig og følgelig også at foreningen får mindre fradragsberettiget inngående merverdiavgift. Foreningen vurderer risikoen for at en så radikal endring i alminnelig kjent praksis skal få tilbakevirkende effekt for å være relativt liten.

1 PERSONALKOSTNADER, ANSATTE, GODTGJØRELSE, LÅN M.M.

Personalkostnader		2018	2017
Lønn/feriepenger		7 622	7 473
Arbeidsgiveravgift		1 227	1 200
Pensjonskostnader		894	849
Andre lønnsrelaterte ytelser		470	274
SUM PERSONALKOSTNADER		10 213	9 796
Gjennomsnittlig antall ansatte		10	9
Ytelser til daglig leder		2018	2017
	Ny adm.dir 3,5 mnd	Avtroppende adm.dir	
Lønn	323	1 159	1 130
Andre lønnsrelaterte ytelser	3	156	154
Pensjonskostnader	25	93	91
SUM YTELSE TIL DAGLIG LEDER	351	1 408	1 375

Styrehonorarer for 2018 er kr. 372.500,- og er ført som en lønnskostnad.
Styreleders andel er kr. 125.000,-

PENSJONSKOSTNADER

Foreningen er pliktig til å ha tjenstepensjonsordning etter lov om obligatorisk tjenstepensjon.
Foreningens pensjonsordninger tilfredsstiller kravene i denne lov.

INNSKUDDSDORDNING

Foreningen har hatt en innskuddsbasert pensjonsordning organisert i Vital Forsikring AS som omfattet 3 medlemmer.
Denne avtalen ble 01.05.15 erstattet av en ny avtale organisert i Storebrand som omfatter pr 31.12.18 11 medlemmer.
Årets pensjonskostnad var kr. 552.971,-

PENSJONER SIKRET I KOLLEKTIV FORSIKRING

Denne avtalen ble sagt opp i 2015, og Ekstrapensjon ble gitt som en kompensasjon.

EKSTRAPENSJON

Denne avtalen er organisert i Storebrand, og omfatter 4 medlemmer. Pensjonspremien 2018 er kr 340.740 og er kostnadsført som en lønnskostnad.

2 HONORAR/TJENESTER

Honorar/kjøp av tjenester	2018	2017
Revisjonshonorar *	37	36
Revisjonsbistand *	0	0
Regnskapstjenester NHO SP	439	439
IT-tjenester NHO SP	506	554
Medlemstjenester NHO SP	103	108
Sentrale tjenester NHO SP	56	46
Honorarer Fuego	520	786
Honorarer Mediecom	0	644
Honorarer Web-løsning (Sense/Net)	2 207	2 418
Honorarer Rørbransjens serv.kont.	430	503
Honorarer Datapower Learning	868	202
The Customer AS	1 016	628
Andre honorarer	651	1 177
SUM HONORAR/KJØP AV TJENESTER	6 833	7 541

* Revisjonshonorar og bistand er ført på servicekontoret ekskl.mva (80%)

3 VARIGE DRIFTSMIDLER/AVSKRIVNINGER

	Inventar	Kontor-maskiner/IT	Sum
Anskaffelseskost 01.01.	571	665	1 237
Tilgang	0	113	113
Avgang	0	0	0
Anskaffelseskost 31.12.	571	779	1 350
Akkumulerte avskrivninger 01.01.	568	621	1 189
Årets avskrivninger	3	30	33
BALANSEFØRT VERDI PR. 31.12.	0	128	128
	5 år	3 år	

4 VARELAGER

Type varelager	2018	2017
Varelager anskaffelseskostnad	118	150
avsetning ukurans	78	59
Verdi varelager etter ukurans	40	91

5 ANDRE FORDRINGER

Type fordring	2018	2017
Avsetning provisjonsinntekter	28	25
Til gode MVA	447	211
Debet leverandører	16	631
Andre forskuddsbet. kostnader	45	114
SUM ANDRE FORDRINGER	536	980

6 BANKINNSKUDD

Type innskudd	2018	2017
Frie bankinnskudd og kontanter	6 694	7 088
Bundne skattetrekksmidler	660	584
SUM BANKINNSKUDD OG KONTANTER	7 354	7 672

7 EGENKAPITAL OG ENDRING EGENKAPITAL

Årets endring i egenkapitalen:

	Egenkapital Forening		Egenkapital Service		Egenkapital totalt 2018
	O&U	Forening drift	Service drift	Ifag	
Egenkapital per 01.01.	646	3 222	7 031	2 569	13 468
Årets resultat	0	-272	-338	-270	-880
Egenkapital per 31.12.	646	2 950	6 693	2 299	12 588

8 ANNEN KORTSIKTIG GJELD

Type gjeld	2018	2017
Mellomregning NHO-SP	291	74
Skyldige feriepenger	901	824
Forsk.betalte inntekter/refusjoner	43	37
Avsetning revisjon	12	12
Annen påløpt gjeld.	11	0
SUM ANNEN KORTSIKTIG GJELD	1 259	947

9 FINANSPOSTER

Finansinntekter og finanskostnader	2018	2017
Renteinntekter bank	37	24
Aksjegevinst/utbytte	-148	544
Andre renteinntekter	23	27
Bankomkostninger/rentekostnader	-4	-7
NETTO FINANSPOSTER	-92	588

10 INVESTERINGER I AKSJER OG FONDSPLASERINGER

		2018	
Aksjer	Antall aksjer	Kostpris pr 31.12	Balanseført verdi pr. 31.12.
Boligmappa AS	19	522	522
SUM AKSJER		522	522

Fondsplaseringer	Markedsverdi 01.01	Andelresultat i året	Markedsverdi 31.12
NHO Landsforeningsfond	7 290	-149	7 141
SUM FOND	7 290	-149	7 141

11 ANDRE LANGSIKTIGE FORDRINGER

	2018		
Fordringer	Lånesum	Nedbetalt (inkl. alle år)	Balanseført verdi pr. 31.12.
Mester.com	800	0	800
Boligmappa AS	301	117	184
Sum andre langsiktige fordringer	1101	117	984

12 SKATTEKOSTNAD

Periodens skattekostnad fordeler seg på:	2018	2017	2016	2015
Betalbar skatt	0	150	98	0
For mye avsatt betalbar skatt tidligere år	0	-49	0	
For lite avsatt formueskatt tidligere år	15	14	13	29
Sum skattekostnad	15	115	111	29
Betalbar skatt i balansen:				
Resultat før skattekostnad*	-593	803	432	-362
Permanente forskjeller	71	-216	224	232
Endring i midlertidige forskjeller	-5	37	-74	-59
Bruk av underskudd til fremføring	0	0	-190	0
Periodens skattegrunnlag	-527	626	392	-190
Betalbar skatt 23% (24% 2017)	0	150	98	0
Oversikt over midlertidige forskjeller:				
Anleggsmidler	-67	-108	-124	-124
Omløpsmidler	-170	-135	-80	-154
Underskudd til fremføring	-527	0	0	-190
Sum	-765	-242	-204	-468
Utsatt skattefordel 22/23%	-168	-56	-51	-117

* Skattekostnaden er beregnet ut i fra det skattemessige overskuddet i servicekontoret.
Netto utsatt skattefordel balanseføres ikke i samsvar med god regnskapsskikk for små foretak.

HARALD MELGÅRD AS

Autorisert rørlegger, Luftfartsveien 18, 0770 Oslo
Telefon: 23 222 999 Fax: 22 49 31 07 Foretaksnr.: 914 248 043 MVA

Vett på vann!

Rørentreprenørene Norge
Fritjof Nansens vei 19
0305 OSLO

Oslo,

Til Rørentreprenørene Norge, Generalforsamling 2019

Jeg har i perioden mottatt fortløpende referater fra styremøter og registrert styrets behandling av løpende regnskap med administrasjonens kommentarer, arbeidsbudsjett og budsjetttrammer.

Jeg har stilt spørsmål til Adm. direktør vedr. rutiner for møter og diettkostnader.

Det er ingen skriftlige rutiner, men gjennom år, innarbeidet måteholdenhet ovenfor ansatte, styremedlemmer og øvrige tillitsvalgte.

Lunsjer inneholder normalt mineralvann / vann.

Middager, øl / vin, pris midt på treet. Annen alkohol med måteholdenhet.

Sosiale arr, for ansatte det samme.

Reiser/ fly forsøkes og bestilles i god tid, for lavere priser, likeså med hotell osv.

Driftsunderskuddet mot budsjett er i hovedsak grunnet overlapp av adm. dir., innkjøp av vikartjenester og digitale tjenester.

Administrerende direktør attesterer alle regninger som er godkjent av de respektive mottagere, og Styreleder attesterer for Administrerende direktør.

I 2018 er det avholdt 4 styremøter, hvorav 2 etter generalforsamling.

Det er innkommet forslag om styremøter distriktvis, men det er ikke fattet beslutning.

Jeg antar kostnader derfor vil øke og kan ikke enkelt se noen positiv synergieffekt i dette.

Styret forventes herom å kunne fatte riktig beslutning ut fra nytte og økonomi.

Når det gjelder strategiplan og saker som er avsluttet, vises det til årsmeldingen, som ikke er mottatt pr dd.

Jeg har også mottatt Styregodkjent regnskap, samt Revisors beretning.

På dette grunnlag har jeg ingen kritiske bemerkninger til det fremlagte regnskap for 2018 og anbefaler dette godkjent.

Når det gjelder strategiplan og saker som er avsluttet, vises det til årsmeldingen, som ikke er mottatt pr dd.

Oslo 27.03.2019

Per Christian Roestad
Valgte kritisk revisor

Til generalforsamlingen i Rørentreprenørene Norge

Uavhengig revisors beretning

Uttalelse om revisjonen av årsregnskapet

Konklusjon

Vi har revidert Rørentreprenørene Norges årsregnskap som består av balanse per 31. desember 2018, resultatregnskap for regnskapsåret avsluttet per denne datoen og noter til årsregnskapet, herunder et sammendrag av viktige regnskapsprinsipper.

Etter vår mening er det medfølgende årsregnskapet avgitt i samsvar med lov og forskrifter og gir et rettviseende bilde av organisasjonens finansielle stilling per 31. desember 2018, og av dets resultater for regnskapsåret avsluttet per denne datoen i samsvar med regnskapslovens regler og god regnskapsskikk i Norge.

Grunnlaget for konklusjonen

Vi har gjennomført revisjonen i samsvar med lov, forskrift og god revisjonsskikk i Norge, herunder de internasjonale revisjonsstandardene International Standards on Auditing (ISA-ene). Våre oppgaver og plikter i henhold til disse standardene er beskrevet i Revisors oppgaver og plikter ved revisjon av årsregnskapet. Vi er uavhengige av organisasjonen slik det kreves i lov og forskrift, og har overholdt våre øvrige etiske plikter i samsvar med disse kravene. Etter vår oppfatning er innhentet revisjonsbevis tilstrekkelig og hensiktsmessig som grunnlag for vår konklusjon.

Øvrig informasjon

Ledelsen er ansvarlig for øvrig informasjon. Øvrig informasjon omfatter informasjon i årsrapporten bortsett fra årsregnskapet og den tilhørende revisjonsberetningen.

Vår uttalelse om revisjonen av årsregnskapet dekker ikke øvrig informasjon, og vi attesterer ikke den øvrige informasjonen.

I forbindelse med revisjonen av årsregnskapet er det vår oppgave å lese øvrig informasjon med det formål å vurdere hvorvidt det foreligger vesentlig inkonsistens mellom øvrig informasjon og årsregnskapet, kunnskap vi har opparbeidet oss under revisjonen, eller hvorvidt den tilsynelatende inneholder vesentlig feilinformasjon. Dersom vi konkluderer med at den øvrige informasjonen inneholder vesentlig feilinformasjon er vi pålagt å rapportere det. Vi har ingenting å rapportere i så henseende.

Styrets og daglig leders ansvar for årsregnskapet

Styret og daglig leder (ledelsen) er ansvarlig for å utarbeide årsregnskapet i samsvar med lov og forskrifter, herunder for at det gir et rettviseende bilde i samsvar med regnskapslovens regler og god regnskapsskikk i Norge. Ledelsen er også ansvarlig for slik intern kontroll den finner nødvendig for å kunne utarbeide et årsregnskap som ikke inneholder vesentlig feilinformasjon, verken som følge av misligheter eller utilsiktede feil.

PricewaterhouseCoopers AS, Postboks 748 Sentrum, NO-0106 Oslo

T: 02316, org. no.: 987 009 713 MVA, www.pwc.no

Statsautoriserte revisorer, medlemmer av Den norske Revisorforening og autorisert regnskapsførerselskap

Ved utarbeidelsen av årsregnskapet må ledelsen ta standpunkt til organisasjonens evne til fortsatt drift og opplyse om forhold av betydning for fortsatt drift. Forutsetningen om fortsatt drift skal legges til grunn for årsregnskapet så lenge det ikke er sannsynlig at virksomheten vil bli avviklet.

Revisors oppgaver og plikter ved revisjonen av årsregnskapet

Vårt mål er å oppnå betryggende sikkerhet for at årsregnskapet som helhet ikke inneholder vesentlig feilinformasjon, verken som følge av misligheter eller utilsiktede feil, og å avgi en revisjonsberetning som inneholder vår konklusjon. Betryggende sikkerhet er en høy grad av sikkerhet, men ingen garanti for at en revisjon utført i samsvar med lov, forskrift og god revisjonsskikk i Norge, herunder ISA-ene, alltid vil avdekke vesentlig feilinformasjon som eksisterer. Feilinformasjon kan oppstå som følge av misligheter eller utilsiktede feil. Feilinformasjon blir vurdert som vesentlig dersom den enkeltvis eller samlet med rimelighet kan forventes å påvirke økonomiske beslutninger som brukerne foretar basert på årsregnskapet.

For videre beskrivelse av revisors oppgaver og plikter vises det til <https://revisorforeningen.no/revisjonsberetninger>.

Uttalelse om andre lovmessige krav

Konklusjon om registrering og dokumentasjon

Basert på vår revisjon av årsregnskapet som beskrevet ovenfor, og kontrollhandlinger vi har funnet nødvendig i henhold til internasjonal standard for attestasjonsoppdrag ISAE 3000 *Attestasjonsoppdrag som ikke er revisjon eller forenklet revisorkontroll av historisk finansiell informasjon*, mener vi at ledelsen har oppfylt sin plikt til å sørge for ordentlig og oversiktlig registrering og dokumentasjon av organisasjonens regnskapsopplysninger i samsvar med lov og god bokføringsskikk i Norge.

Oslo, 14. februar 2019

PricewaterhouseCoopers AS

Rita Granlund
Statsautorisert revisor

RAMMEBUDSJETT 2020

RAMMEBUDSJETT

For budsjettåret 2020 foreslår styret uendret kontingent på årlig kroner 1.000 per foretak, som utgjør ca kroner 550.000. Styret forutsetter uendret andelberegning og en antatt serviceavgift på 22,8 millioner kroner. Dette reflekterer et stabilt marked og en beskjedne lønnsvekst.

Posten "Salgsinntekter" forventes å ligge på ca 14 millioner kroner og omfatter salg av brukerlisenser til RørWeb, iFag, kurs- og konferanseinntekter. I dette beløpet ligger det også flere provisjonsinntekter som fra fordelstorget, RørFag, Rørhåndboka og refusjon fra Fagrådet for våtrom. I tillegg ligger inntekter som faktureres fra medlemsbedriftene til advokatforsikringen HELP, denne har en utgiftsside på samme beløp. Inntekter fra NHOs Opplysnings- og utviklingsfond anslås å ligge på ca 1 million kroner.

Posten "Personalkostnader" forutsetter at avdelingen er fulltallig og ikke har ansatte i lengre sykefravær.

Posten "Honorar og kjøp av tjenester" inneholder faste kostnader til NHO, revisor, IT-kostnader, oppgraderingsmidler til iFag og justering av RørWeb, i tillegg til kurshonorarer, bransjeprojekter mm. Denne posten er forutsatt nedjustert med rundt 730.000 sammenlignet med 2019.

Det settes fortsatt av betydelig beløp til rekruttering, men de store investeringene i portalen "Bli Rørlegger"

ansees å være ferdig i 2020. Det legges i rammebudsjettet opp til flere åpne samlinger for medlemsbedrifter.

Foreningens bidrag til BNL er ventet å bli på drøye 3 millioner kroner og refusjonen til Rørentreprenørene Norges avdeling på 4.900.000 kroner.

Rammebudsjettet reflekterer at Rørentreprenørene Norge skal fortsatt å bygge faglig autoritet og tilby kurs og relevante verktøy. Budsjettet bygger også opp under rekrutteringsarbeid, arbeid med rammebetingelser for å bidra til sunn lønnsomhet for medlemmene og gjør det mulig å yte relevant medlemservice.

Styret vil konkretisere oppgaven nærmere i arbeid med å videreutvikle strategiplaner. Det forventes stor innsats fra våre sentrale tillitsvalgte og det foreslås at det i 2020 avsettes kr 125.000 til styreleder, kr. 65.000 til nesteleder og en fast godtgjørelse på kr 10.000 til hvert styremedlem, som dessuten mottar et oppmøtetilskudd på kr 2.500 per møte. Dersom varamedlem møter for et fast styremedlem, tilfaller oppmøtetilskuddet varamedlemmet.

Styret har for 2020 budsjettet med et resultat før skatt på kroner 350.000.

(Beløp i hele 1.000 kr)	2018	2019	2019	2019	2019	2019	2020
	Regnskap	Budsjett drift-avd.	Budsjett Forening	Budsjett O&U	Budsjett kurs-avd.	Budsjett- totalt	Ramme budsjett
DRIFTSINNTEKTER							
Salgsinntekter	13 874	4 060	1 200	0	8 911	14 171	14 000
Kontingent/Serviceavgift	22 432	22 280	540	0	0	22 820	22 800
Prosjektinntekter	500	0	500	0	0	500	500
Diverse inntekter/refusjoner	0	0	0	0	0	0	
Tilskudd fra samme konsern	0	0	0	0	0	0	
Opp/Ut inntekt	1 028	0	0	1 000	0	1 000	1 000
Leieinntekter og refusjoner	0	0	0	0	0	0	0
SUM DRIFTSINNTEKTER	37 834	26 340	2 240	1 000	8 911	38 491	38 300
DRIFTSKOSTNADER							
Varekostnader	4 016	2 050	0	0	2 215	4 265	3 900
Personalkostnader	10 213	5 880	1 262	500	1 668	9 310	10 400
Administrasjonskostnader							
Avskrivning på driftsmidler	33	60	0	0	0	60	50
Husleie og drift lokaler	1 367	1 070	0	0	293	1 363	1 400
Leie maskiner og inventar o.l.	58	50	0	0	12	62	70
Anskaffelser maskiner/inventar/IKT	164	180	0	0	0	180	100
Rep. og vedlikehold bygninger/maski- ner	27	21	0	0	9	30	30
Honorar/kjøp av tjenester	6 833	1 645	0	500	4 988	7 133	6 400
Andre kontorkostnader	452	347	0	0	50	397	460
Reise-/Bilkostnader	683	428	5	0	117	550	630
Informasjon/markedsføring	3 165	2 079	0	0	22	2 101	2 200
Møter, arrangement, kurs, konferanse	2 604	1 720	0	0	920	2 640	2 700
Generalforsamling, styre og utvalg	913	1 232	0	0	240	1 472	1 400
Forsikringer, kontingenter og gaver	85	104	0	0	0	104	95
Andre kostnader	1	0	0	0	0	0	0
Tap på fordringer	126	100	5	0	0	105	80
Bidrag RørNorges avdelinger	4 733	4 850	0	0	0	4 850	4 900
Bidrag BNL	2 923	1 400	1 600	0	0	3 000	3 050
Bidrag GCP Europe	36	35	0	0	0	35	30
Bidrag/støtter andre	176	20	0	0	500	520	300
SUM ADMINISTRASJONSKOSTNADER	24 378	15 341	1 610	500	7 151	24 603	23 895
SUM DRIFTSKOSTNADER	38 607	23 272	2 872	1 000	11 034	38 177	38 195
DRIFTSRESULTAT	-773	3 068	-632	0	-2 123	314	105
Finansinntekter og finanskostnader							
Finansinntekter	-88	230	21	0	0	251	250
Finanskostnader	-4	-3	0	0	0	-3	-5
NETTO FINANSPOSTER	-92	227	21	0	0	248	245
RESULTAT FØR SKATT	-865	3 295	-611	0	-2 123	562	350
Skattekostnad	15	15	0	0	0	15	15
RESULTAT	-880	3 280	-611	0	-2 123	547	335

RØRENTREPRENØRENE
NORGE